Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 554 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 5 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1885 (Ռ. Տ.) 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1885 — 9 ՄԻՓԻՐ 1303

40 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY
Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

4 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գանձեկան արժէք	200
» »	Վեցամսեայ	» »	100
» »	Եռամսեայ	» »	50
Դուռառաց »	եւ տեղական		
թղթատարով՝	տարեկան	» »	240
Դուռառաց համար եւ տեղական			
թղ. տարով՝	վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	ֆրանք	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Դուռը գրկուած լիազարաց ճանրու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութեան գրուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

ՄԱՆՈՒԹԱՆՔ ԿԸՆԴՈՒՆՈՒԻՒՆ
ԻՍԴԸՐՆ ԷՃԷՆԱՒ
Գաղաթալաքարիւեան յեռաքարձ, Գալաթա, Տէյիրմէն-խան

Կ. ՊՈԼԻՍ
ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 4 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԱՏԵՐԱԶՄՆ հրատարակեցաւ վերջապէս Սերպիոյ և Պուլկարիոյ միջև։

Արիւն սկսաւ հոսիլ Պալքանեան Թերակղզւոյն մէջ։ Սկզբնաւորութիւնն անցեալ շաբթու մէջ եղաւ։ Ո՛չ ոք գիտէ թէ վերջն ե՛րբ պիտի լինի։

Պատերազմի դաշտն է այժմ ի մէջ Սոֆիայի և Նիշի։ Ո՛չ ոք սակայն կրնայ գուշակել թէ այդ կրսի անձուկ սահմանաց մէջ սկսող պատերազմն ո՛ւր պիտի տարածուի, և ո՛ւր պիտի յանգիս։

Եւրոպական Դիւանագիտութիւնը ջանաց արգիլել այս պեղծն (լ.օ.թ.) պատերազմն, և չյաջողեցաւ։ Այդ անյաջողութեան առաջին գործն Եւրոպա իմացաւ Բալնօքի Կոմսին բերնէն, որ Պատուիրակութեանց մէկ վերջին նստին մէջ կը յայտարարէր. «եթէ «անհնար լինի արգիլել պեղծն պատե«րազմի մը ծագումն ի մէջ Պալքա«եան Պետութեանց, Եւրոպա պիտի «ջանայ գէթ արգիլել պատերազմին «ընդհանրացումը»։

Խնդիր է արդ թէ, տեղայինն արգիլելու անկարողացնելէ յետոյ, Եւրոպական Դիւանագիտութիւնը պիտի յաջողի՞ առաջքն առնուլ աւելի ընդարձակ պատերազմի մը, առաջին կարծը թող տալէն յետոյ, հրդեհը պիտի կրնա՞յ զսպել։ Երկրորդական Պետութեանց խօսք հասկցնել չկարենալէն յետոյ, աւելի կարեւոր Պետութեանց վրայ ազդեցութիւն պիտի կրնա՞յ բանեցնել։

Առաջին քայլն է միշտ դժուարն։ Այդ առաջին քայլն առին ահա Սերպիա և Պուլկարիա։ Սկսիլը գործը կէս ընել է։ Պալքանեան Թերակղզին հրդեհելու գործն սկսած է արդէն։ Ահա՛ նոր անյաջողութիւն մը Դիւանագիտութեան համար։ Դիւանագիտութիւնը պարտեալ պիտի համարի՞ ինքզինք։

Հարկ չկայ մանրամասն քննելու թէ ո՞վ եղաւ նախայարձակ, Սերպիա՞ թէ Պուլկարիա։ Երկուքն ալ իրարու վրայ կը նետեն պատերազմը գրգռած լինելու յանցանքը։ Սերպիա մանաւանդ շատ կը ջանայ հաւատացնել մեզ իւր ծանուցագրերով և պաշտօնական ու կէս-պաշտօնական հեռագրերով թէ պատերազմը Պուլկարիա գրգռեց։

Մեզ անհաւատալի կը համարինք Սերպիոյ այս ամբաստանութիւնն, այն բանական պատճառաւ թէ, Պուլկարիա բնաւ շահ չունէր զՍերպիա գրգռելէ ի պատերազմ։ Մեղադրեալն, Պուլկարիա բացայայտ շահ մ՚ունէր Սերպիոյ հետ խաղաղութիւն պահպանելէն, երբ խնդիր ունէր իւր սահմանաց մէկ ուրիշ կողմին վրայ։ Հետեւապէս, մեր աւելի արժանահաւատ կը նկատենք Պուլկարիոյ նախարարաց յայտարարութիւնը թէ, իրենք պաշտպանողական վրայ մնացած են միշտ և չեն գրգռած Սերպիան։

Ընդհակառակն, Սերպիա շահ կը տեսնէր խաղաղութիւնը վրդովելու մէջ։ Ինչպատ իրեն «կատարեալ իրաւունք մը» յառաջ բերելու փափաքով։ «Սերպ քաղաքագէտ մը» անդեպներն որոշապէս կը գրէր Թայմի մէջ թէ, եթէ Եւրոպա չճանչէ Սերպիոյ իրաւունքն հողային փոխարինութիւն մը առնելու մասին, Միլան Թագաւորին կառավարութիւնը շատ հաւանական է որ փարձուի «կատարեալ իրաւունքի» մ՚ալ ինքն իւրմէ հանել և Եւրոպոյ առջեւ դնել, Պուլկարաց «կատարեալ իրաւունքեան» հետ մէկտեղ ի հաշիւ առնուելու և արժանաւոր անօրինութեան մը ենթարկուելու համար։

Բաց ատի, Սերպիա քանիցս ցաւ յայտնեցին թէ, Եւրոպա, ի խաղաղասիրութիւն յորդորելով զՍերպիա, արգելք եղած էր սերպիական յարձակման մը, որոյ շնորհիւ Սերպիա Պուլկարիոյ քանի մը կարեւոր կէտերը ձեռք անցուցանելով, «հողային փոխարինութեան» համար հիմ կրնար ընել։ Սերպիա կը ցաւէին որ Դեսպանախորհրդոյ յապաղումնք Պուլկարիոյն ժամանակ կուտան Սերպիոյ դէմ զօրեղապէս պատրաստուելու։

Իրաց այս վիճակի մէջ, ամենէն բնական ենթադրութիւնը սա է թէ, Սերպիա, տեսնելով որ մանաւանդ Անգլիա չի ճանչեր Սերպիոյ իրաւունքն, և թէ հաւանական է որ Ֆրանսա և Իտալիա եւս բարկանին մերժեն Սերպիոյ փոխարինութեան պահանջումը, տեսնելով նաև թէ Կ. Պոլսոյ Դեսպանախորհուրդը կը սպառնայ յոյժ երկարել, փորձած են Եւրոպոյ որոշումները փութացնել և իրենց կարծեցեալ իրաւանց նիւթական հիմ մը տալ՝ յարձակում մ՚ընելով Պուլկարներուն վրայ։

Այս է մեր անձնական տեսութիւն։ Զայն ապացուցանելու համար կարգ մը իրողութիւններ կրնայինք մէջ բերել։ Բաւ լինի սակայն դիտել տալ թէ սերպո-պուլկար պատերազմը կը ծագի ճշդիւ Լարա Սալտպերիի նոր Յ՝ բանախօսութենէն անմիջապէս յետոյ, որով Անգլիա կը յայտարարէր պաշտօնապէս թէ Սերպիա իրաւունք չունի նախանձելու Պուլկարաց միութեան։ Ցայտնի էր թէ անգլ. դեսպանն այդ հայեացքը կը պաշտպանէր Դեսպանախորհրդոյն մէջ, և ուրիշ անդամք համախոհ էին Ն. Վսեմութեան։ Սերպիա, թէեւ փոքրիկ Տէրութիւն, ինք եւս ուրեմն «իրաւունքն հզորագունին է» վարդապետութեան կը հետեւի, յուսալով՝ Պուլկարիոյ վրայ մի քանի յաղթութիւնամբք՝ արժանանալ այն իրաւունքին որ այժմ կը զլացուի իրեն։

Սերպիոյ ընթացքը լաւ բացատրուած է։ Թաշնի մէկ խմբագրականի յոդուածին մէջ, զոր թարգմանեցինք մեր շաբաթ աւուր թուով։ Իրաւունքի կողմէ Սերպիա շատ զօրաւոր չէին։ Բայց ի բոզութիւն մ՚է թէ, զինուորական զօրութեան կողմէ, Սերպիա լաւագոյն կազմաւորութիւն մ՚ունին, եւ շատ զարմանալի պիտի լիներ եթէ Պուլկարը չյաղթուիր։ Յարակոյս չկայ սակայն թէ ազատութեան առաջին ճայնն առած ազգի մը ամենայն անձնուիրութեամբ ուեռանդեամբ Պուլկարը պիտի ջանան յետս մղել Սերպերուն յարձակումն, ի պաշտպանութիւն Նորոգ ազատագրեալ սիրելի հայրենեաց, և մինչև իսկ յարձակողականի ակսիլ, ինչպէս կ՚երեւի հեռագրէ մը զոր երէկ հրատարակեցինք։ Միլան Թագաւորը Պուլկարաց դէմ պիտի հանէ իւր փոքր ինչ երերուն գաշն ամրապնդելու թաքուն բաղձանքն, այնու, ընդհատ քան զիւր հռչակեալ փափաք՝ Սերպիան իւր օրով մեծցած եւ ընդարձակուած տեսնելու։

Բայց երբ իրողութիւնք խօսին, խորհրդածութիւնք պարապ լռեն։ Տեսնենք ուրեմն թէ իրերն ո՛ւր կը յանգին։ — Դիտնալ կ՚արժէ, նախ, թէ Տէրութիւնք բան մը չպի՞տի ընեն կարճ կապելու այս եղբայրասպան կռիւ։ — Պուլկարիոյ Իշխանն անշուշտ պիտի դիմէ գերիշխան Պետութեան՝ Բ. Դրան՝ խորհրդոյն և օգնութեան (*)։ Տեսնենք թէ ինչ պատասխան պիտի տայ Կայսերական Կառավարութիւնն։ — Եւ ի վերջ քան զամենայն, Դեսպանախորհուրդն անշուշտ պիտի յուզուի ի լոր աշխարհի իրողութեանց, որք ի դերն կը հանեն ճշդիւ զայն նպատակ որով գումարուած էր։ Տեսնենք թէ Դեսպանախորհուրդն ալ ինչ ընթացք պիտի բռնէ սերպո-պուլկար պատերազմին հանդէպ։

(*)։ Այս յօդուած գրուելէ յետոյ տեղեկացանք թէ Ալէքսանդր Իշխանն առ Վ.Կ. Սուլթանն և առ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն հեռագրեր ուղղելով, Սերպիոյ անիրաւ յարձակման դէմ գերիշխան Կայսրութեան պաշտպանութիւնն հայցեր է։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ
ԵՐԵՔ ՊՈՒՐՉԱՆԴԱՆԻՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻ

ԼՈՐԴ ՍԱԼԻՍԲԸՐԻ, Լորտ Բաղաքապետին տարեկան խնճոյքին մէջ ակնկալեալ կարեւոր բանախօսութիւնն քննելով, Պալքանեան դէպքերուն վրայ հետաւեալ կէտերն խօսեցաւ.

«Տարօրինակ փոփոխութիւն մը տեղի ունեցաւ ի Պալքանեան Թերակղզւոյ, որոյ ելքն անստոյգ է դեռ։ Բարեբախտաբար, յառաջագոյն Պալքանեան Թերակղզւոյն մէջ տեղի ունեցած ուրիշ դէպքերու չափ մտէն չի վերաբերիր մեզ այս նոր դէպքն։ Բուրբիկ կարծեց թէ ձեռնարկեալ փոփոխումը բխած է նոյն իսկ ժողովրդեան ինքնայօժար գործողութենէն, և կապ չէ ունեցած ո՛ և է օտար թելադրանց հետ։ Վիճակն պետին և իւր ժողովրդեան,— իւր ապատամբ ժողովրդեան— միջև ծագած վէճի մը մէջ, մեք կրնանք խորհուրդներ տալ, և ջատագովել ընթացք մը, ուստ հետեւիլ փափաքելի կը թուի մեզ։ Բայց ներկայ պարագային մէջ մասնակցիլ կամ մը չունինք, և տեղի չկայ ենթադրելու թէ նի թական միջամտութեան պետի հրաւիրուինք օր մը։ Բուլգարական ապստամբութիւնը ժողովրդեան մէկ ինքնաբուխ շարժումն էր, և դուրսէն ոչ մէկ տէր ունի։ Դրդած էր զայն ժողովրդեան կողմէ քան երեւոյթին մտահանուած արտայայտութիւնն մ՚էր թէ ինչպիս, եղանակաւ կ՚ազէ կատաղութիւն։ (*) Կ՚ըսուի թէ այս խնդրոյ մէջ մեր ընթացք կրնխաբ որոշուած է, և թէ պարտինք պահել այն արտաքին քաղաքականութիւնը զոր եօթն տարի առաջ գծած էինք, ապա թէ ոչ մեծ հակասութեան մը մէջ ինկած պիտի լինինք։ Բուլգարին կը մերժեմ հակասութեան կարդիրը։ Մեր վերջապէս քաղաքական մարմնոյն վրայ թէչկոյ դերը կատարողներ կնքը։ Նշանաւոր թիւրիներ կը տեսնեմ շուրջս, և կը հարցուցնեմ թէ չպիտի զարմանային եթէ տեսնէին մը հակառնդամ յանկարծ դեղ մը տալէն հանրաւորութեան մէջ։ Ինչպէս հանրաւորութիւն, որոշ հետեւ երեք շաբաթ յետոյ պատասխ դատած են զրաքանչիւր դեղ մը և շիշ մը ջանքանաց տալ նոյն մարդուն։ Ձգիր թէ այն կացութեան մէջ ենք մեք եւս։ Պերլինի Դաշնագիրն ո՛չ միայն խրագործած է իւր նպատակ, այլ նաեւ շատ կարճ մ՚ոլորի մը մէջ։ Դաշնագրոյն նպատակն էր ապահովել որպէս զի Բ. Դրան անմիջական վարչութենէն զատուած ժողովուրդք լինին անկախ և հնարիւր ազգային կենաց ապրին, կարենան պաշտպանել զինքեանս, և արգիլել իրենց ազատութեան կամ թուրքիոյ հողերուն վրայ ո՛ և է ոտնձգութիւն։ Այդ նպատակ գործադրեցաւ աւելի՝ շատ քան որչափ կ՚ակնկրսէր։ Այն ազատագրեալ հասարակութիւնը ոգւոյ մեծ անկախութիւն ի հանդէս բերին, և մեր քաղաքական առաջին դերն հասաւ նպատակին։ Ուստի յիմարական է ըսել թէ, որովհետեւ եօթն տարի յառաջ հակառնդ այն

(*)։ Լորտ Սալիսբրիի այս բանախօսութիւնն կատարեալ հակասակարգ մ՚է Գլադսթոնի կոմսին երկու բանախօսութեանց, զորս յառաջագոյն ծանօթացուցինք։ Գլադսթոնի կոմսին տեսութիւնամբ, պուլկարական յեղափոխութիւնը «մի քանի անհատներու» գործն է, որ հիմ չունի ազգային զգացմանց մէջ։ Լորտ Սալիսբրիի համաձայնամբ, յեղափոխութիւնը ժողովրդեան բաղձանաց մէկ ինքնաբուխ արտայայտութիւնն է, որով Պուլկարք ցոյց տուին թէ այսուհետեւ ինչ եղանակաւ կ՚ուզեն կառավարուիլ։ Գլադսթոնի կոմսին հայեացքով, իրաց նախկին վիճակը նոյնութեամբ վերահաստատել միակ միջոցն է խաղաղութիւնն և հանդարտութիւնն ապահովելու։ Լորտ Սալիսբրիի կարծեաց, խաղաղութիւնն և հանդարտութիւնն ապահովեալ չեն կրնար հոմարուիլ ցորչափ որոշեալ կարգադրութիւնը չհամապատասխանէ նոյն ժողովրդեան բաղձանաց, որուն կը վերաբերի այն կարգադրութիւն։ Վերջապէս Գլադսթոնի կոմսին գաղափարով, Մեծ Տէրութեանց կը վերաբերի տնօրինել Պուլկարաց ճակատագիրը։ Մինչ Լորտ Սալիսբրի յօժարակամ կ՚ընդունի թէ Պուլկարք ձայն ունենալու են իրենց ճակատագրոյն որոշման մէջ։

Զերկարենք։ Գլադսթոնի կոմսը Պետական իրաւանց ջատագովն է, եւ կը յիշեցնէ զիւր հաւ. քաղաքականութիւն, զՄեդերնիխ Լորտ Սալիսբրիի ազգութեանց իրաւունքին պաշտպան է, եւ կը յիշեցնէ զՖաւուր եւ զԲանիկ։ (Ծ. խմբ.)

ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴ
ԵՒ ՊԱԼԿԱՆԵԱՆ ԽՆԴԻՐՔ

—Փիլիպէ, 10 Նոյմ. առ Հ՝ պաս.

«Ասա պաշտօնական ակմրոց մէջ կ՚ըսուի թէ մտադրութիւն կայ Պուլկարիոյ և Արեւելեան Բումէլիի երեւեփափանների բաղդատեալ Ընդհանուր ժողով մը գումարելու, երբ Դեսպանախորհրդոյ որոշմունք ծանուցուին։ Պուլկար կառավարութիւնն իրոյ վիճակը պիտի պարզէ առաջի ժողովոյն, և պիտի համակերպի արուելիք ազգին որոշման, գիմադրութիւն, հնազանդութիւն թէ երաւախնդութիւն լինի այն որոշում։

«Սահմանագիծոյ մէջադեպերուն Պուլկարիոյ և Արեւելեան Բումէլիի մէջ կարեւորութիւն չտրուելուն ապացոյցն է որ Ալէքսանդր Իշխանը կը մնայ միշտ ի Փիլիպէ։» (*)

— Խնդիր եղած է, կ՚ըսէ Թան իւր նոյ. 12 թուով, Բումէլիի մէջ տեսակ մ՚ընդհանուր քաղաքական կատարել, տեսնելու համար թէ պուլկար ժողովուրդն իրօք կը բաղձա՞յ միութեան, (քանի որ Բանկոքի կոմսն համարձակած էր յայտարարել Պատուիրակութեանց ժողովոյն մէջ թէ միութիւնը «մի քանի անհատից» գործն էր լոկ։) Այս առաջարկութեան հեղինակն է Անգլիա, որ գերմանական կառավարութեան հետ իսորհրդակցած է յայտ մասին, բայց վերջնական ձեւ որոշած չէ։ Դեսպանախորհրդոյն անցեալ երկուշաբթի աւուր նիստէն ի վեր, յայտնի եղած է թէ Անգլիա փոփոխեալ ձեւով մը նոյն գաղափարի վրայ կը պնդէ։ Դեսպանախորհրդոյն ներկայացուցած է առաջարկ մը, որպէս զի յատուկ յանձնաժողով մը Բումէլի երթայով, տեղւոյն վրայ քննէ Բումէլիցի ժողովրդեան բաղձանքներն ու պէտքերը։ Մինչ դեռ այս քննութիւն կը կատարուի, առժամանակեայ վարչութիւն մը պիտի կառավարէ նահանգը։ Բ. Դրան կողմէ կարգուելու առժամանակեայ Գուբերնէր մը Տ. Ոգրանոքիի պաշտօնը պիտի կատարէ, մինչև որ Դեսպանախորհուրդն յանգի վերջնական որոշումներու։

(*)։ Եթէ Պուլկարք Սերպիոյ դէմ պատերազմ գրգռելու կամք ունենային, Ալէքսանդր Իշխանն ի Փիլիպէ քաջուած խաղաղպէս իւր ժողովրդեան ներքին գործոց չէր պարապեր։ այլ Միլան թագաւորին պէս, սահմանաց վրայ իւր զօրաց գլուխը կը կենար, ամենաչնչին առիթներէ օգտուելու պիտիներու հոգածութեամբ։ Որեւուպէս պայծառ կ՚երեւի թէ Պուլկարք պաշտպանողական վրայ կը կենային։ իսկ Սերպք, կռիւ մը գրգռելու համար, տգիտական բրծանդրութիւն մ՚ի գործ կը դնէին։ Միլան թագաւորն այսպէ փափաք մ՚ունէր պատերազմելու, գործ տեսնելու։ Զկրնալով Թուրքիոյ հետ չտիրուիլ, ցորչէ անցեալն մէջ խիստ դասեր առած է, կ՚ինայ խեղճ Պուլկարիոյ վրայ, որ կրնայ յանցանքներ գործած լինել, բայց ոտնգիր ոչինչ գործած է Սերպիոյ դէմ։ Արհամարհելի քաղաքականութիւն արդարեւ։

Ծ. Խ.

—= 24 =—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՅՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԿՈՊԷ

ԶԻԿ-ԶԱԿ
ԿԱՄ
ԿԵՌ-ԲՈՒԹԱՄԱՏ

Դ.

Լոյսը մարեցաւ իսկոյն, և Քամիլ հասկըցաւ վերջապէս թէ իր գինը այսպէս յանձնելու մտադրութիւնն անտեղի էր, վասն զի ընդունելով իսկ թէ Զիկ-Զակ՝ վոխանակ փախչելու՝ պատուհանն ելնէր, ինքը չէր կրնար անոր ձեռները տեսնել մութին մէջ։

—Փախչինք, օրիո՛րդ, ընաւ Բուրբիկ, թերեւս բաղմաթիւ են... մեզ կը ջախջախեն, ես կարողութիւն չունիմ ձեզ պաշտպանելու, վասն զի չունն ուժասպառ ըրած է զիս, և պիտի հարկադրիմ թողուլ զայն։

—Աւելի կը սիրեմ մեռնիլ ասա, քան թէ փախչիլ այն վարկենին, ուր հայրս ըսպանողը կը գտնեմ։

Նոյն վայրկենին մէկը մեղմով մը բացաւ պատուհանին փեղկը։

—Ո՞վ է այն, հարցուց կիսոյ ձայն մը։

Քամիլ ապշած մնաց։ Ինքը Զիկ-Զակը կը փնտռէր, զայն պատուհանը բերելու ջանք կ՚ընէր, և ահա կին մը կը պատասխանէր իւր արձակած կոպիճներուն։

Եւ սակայն Վիկտորէոյ ամենայն զօրութեամբ կը ցանկրտեր, անշուշտ ճանչելով պատուհանէն խօսող կինը։

Բուրբիկ ալ ճանչեր էր զայն, վասն զի գոչեց.

—Ամանտայի ձա՞յնն է։

Գժբաղդաբար Բուրբիկ բաւական բարձր ձայնիւ խօսելով՝ լսաւեր էր ներսէն, և իւր անխոհեմ բացագանչութեան արդիւնքն անմիջապէս տեսնուեցաւ։

Փեղկերն ամբողջապէս բացուեցան և սպիտակագդեաց կին մ՚երեւեցաւ։

Քամիլ և օժանդակները խմբուած էին այն պատուհանին տակ, ուր կը տեսնուէր կինն, և դիշերը չատ աղամղին չլինելով՝ կրնային տեսնուիլ։

—Ա՜հ, անզգա՜մ կին, գոչեց Բուրբիկ զայրագին կը գտնեմ զքեզ վերջապէս, և պիտի հաղիցնեմ քեզ ինձ խաղցած խաղդ։

—Օ՜, դո՞ւ ես, մարո՛ս, պատասխանեց ձայնն, ի՞նչ գործ ունիս հոս։

—Թեզ գտնելու եկայ, թշուառակա՛ն։

—Գտնելո՞ւ։ Ա՜հ, գէշ չէ։ Կը կարծես թէ այսուհետեւ դարձեալ ուզնամանուէ ուզնամանո՞ւ պիտի վազեմ քեզ հետ։ Շնորհակալ եմ քու ընկերութենէդ ալ, արհեստէդ ալ, ուրիշ անգամ հրամիլ։

—Այո՛, այնպէս կարծէ, բայց ձեռքս անցուցած եմ զքեզ և չպիտի թողուամ։

—Եկ ա՛ռ զիս ուրեմն։ Ներս հրամիլ, ծերո՛ւկս, դուռը բաց է։

—Այո՛, սարսափուրդ զիս կ՚սպասէ Նրբանցին մէջ, որպէս զի վրա ընկնի եռեւէս։

—Ի՞նչ կ՚ըսես, քու խեղճո՞ւդ դարդսդ։ Մատդ աչքդ կը խօթեա՞ս տեսանելու եմ սատ, և յոյժ վատ պարտիս լինիս, որ չես համարձակիր ներս մտնել։ Ես կին եմ, բայց այդչափ երկչոտ չեմ։

—Սո՛ւտ կ՚ըսես... Զիկ-Զակ հետդ է։

—Զիկ-Զա՛կ, ա՛, լա՛, ուշ մնացիր, նամ կծիկեց ինձ հետ, վասն զի վարպետն սուտակ չէր վճարեր մեզ... Բայց Փարիզ չիեցաւ։ ուրիշ վարպետ մը գտաւ ի Լոնտրա, և անոր քով մնաս։

—Ճշմարիտ չէ այդ ըսածդ... եթէ ճշմարիտ լինէր, կը բռնէին սրիկան և գըլուխը կտրէին։

—Գուվար Վոլթէրի պատմութեան պատճառաւ։ Օ՜հ, կը ծիծաղի այդ գործի վրայ։ Պատասխանը չկրնալով բան մը գտնել, արձակեց զայն։ Բայց դուն այժմ ոստիկանութեան լրտես եղած ես։ Ի՞նչ կը վճարեն քեզ քու հին ընկերդ լրտեսելու համար։ Ի՞նչ ցած արհեստ։ Գոնէ խորամանկ մ՚ըդ մը լինէիր, թերեւս կրնայիր ապրուստ ճարել ապրիլ։ բայց աւանակ ես... բան մը գտնելիք չունիս... և լրտեսելու քեզ պիտի վճռեմ այս չորս օրերէ միայն մէջ։ Արդեօք հետդ ուրիշ լրտեսներ ալ բերած ես։

—Ո՛չ, բայց պիտի երթամ բերեմ մոտակայ պահականոցէն։

—Այո՛, գնա բեր, մարդուկս, կ՚սպասեմ։ Դուք երեք էք, միւս երկու ընկերներդ պահակութիւն կ՚ընեն հոս երրորդ դռնանը բերելու երթամ։ Ո՞վ են այդ երկու ընկերներդ, մին մեծ է և միւսը փոքր։ Գրաւ կը դնեմ որ մեր դօքօշ Ժորժէն է։

Տղան «այո՛» պատասխանելու վրայ էր, բայց հայրն արգիլեց զայն՝ ձեռքը բերնին վրայ դնելով։

Քամիլ անհամբերութենէն դողալով մը, սրիկ կ՚ընէր զայս տարօրինակ խօսակցութիւն, և կը մտածէր թէ խօսքէն գործի անցնելու ժամանակն էր։ Ոչ եւս տարակոյս ունէր թէ Զիկ-Զակ հոն էր, սկսեակին ներսի կողմն, որոյ միակ պատուհանը գըրաւած էր Ամանտա, և հնար մը կը խորհէր ստիպելու զայն որ երեւան ելնէր։

Ուրիշ բան չկար ընելիք, բայց եթէ նորա ձեռքն ու երեսը տեսնել, և թող չտալու համար որ փախչի, չպիտի վարանէր վեց հարուածեանը պարպելով վիրաւորել զայն։

Բայց հոգիսին երեւան չէր ելներ։

—Այո՛, ըսաւ Ամանտա, աներեսաց եմ այժմ թէ մեր անպիտան ճանճիկ Ժորժէն է։ Նա ալ ինձ դէմ չարութեան ելեր է... լա՛... կը հաղցնեմ իրեն։ Բայց միւսն ուստի որացիր... ներսիկ սուկանը... խուժդին մէջ։ Ահա՛ Զիկ-Զակի տեղ։

Անգամուհին այսպէս իւր հանառակորդաց միայն և միւսին խօսք նետած միջոցին մեղմով ներս կը քաշուէր պատուհանէն։ Բուրբիկ կարծեց թէ ամէն միւս կողմէն փախչելու կը պատրաստուէր։ Բայց կը սխալէր։ Վայրկեան մ՚առներեւոյթ լինելէ յետոյ Ամանտա վերադարձաւ և բան մը նետեց, որ ատ՚ալ՝ ոչ ալ ընտանի մը ձեւացուց, և Քամիլի ոտքին առջեւ ընկնելով յանկարծ բորբոքեցաւ և ակնախաղ լոյս մը ծաւալեց։

Պենկալեան հուրերէն մին էր, զոր Նորմանիոյ ծովեզերաց առջեւ ծովը մտնողները կը վառեն երբեմն՝ խարակները լուսաւորելով գրօսնելու համար։

Օր իրոյ Մոնիսթրոլ յանկարծակիի գալով և աչքը չանալով ընկրկեցաւ և գըլուխը վեր առած լինելուն՝ երեսն ամբողջովին տեսնուեցաւ, զոր գլխարկը չէր ծածկած ըստ բաւականի։

—Լա՛ւ, հասկցայ այժմ, ըսաւ Ամանտա հեգնական սուր ձայնիւ։ անցեալ աւուր իշխանուհին է, զոր ամպարաց տաղաւարին գռնէն դուրս վռնտեցի Թրոնի հրապարակին վրայ։ Այժմ ադար քո՞վ մտած ես, որ ուաեր հոս բերեր ես։ Զիկ-Զակի ետեւէն կը պտտի կարծելով թէ նա ըսպանեմ է գիւր հայր։ Օ՜ն անդր, օրիո՛րդ, լրտեսութիւնը վատ բան է... գիտցիր որ գէշ կ՚ընէք ձեզ... այստեղ Պուլվար Վոլթէր չէ, լաւ ծեծ մը կ՚ուտէք ինձմէ։

Քամիլ ակամէ չէր կարեր այս սպառնալեաց։ Պենկալեան հուրին լուսով մարդու մը թերատուները նշմարեր էր սենեակին մէջ, և այս վաղանցիկ երեւոյթ բոլոր գաղափէս գրաւած էր անոր ուշն։

—Եւ դու, հի՛ն գող, յարեց Ամանտա, գողցար զՎիկտորէոյ, անպէս չէ՞... Այժմ կը հասկնամ թէ ինչպէս կրցիր հոս գալ լսկտոտիլ և այդ լսկտուհւոյն հետ, որ ծպտեալի խաղ կը խաղայ։ Ես զրկած էի զՎիկտորէոյ գոհարեղէններուս արկղիկը բերելու, որ տաղաւարին մէջ մնացած էր, և դու ձեռք անցուցիր զայն դուրս ելած միջոցին։ Անշուշտ դաւով բռնեցիր զայն, վասն զի եթէ դէմ առ դէմ ելնէիր, կը գիտնայիր զքեզ։ Քաջ կենդանին կրցաւ գտնել իւր ճանրան, և ինձ կը բերէ արկղիկս։ Դու չհամարձակեցար խլել զայն անոր երախէն, վա՛տ կենդանի... և ցուրտը կապիցիր... ճոպան մը վիզն անցուցիր...։ Բայց հիմա թող պիտի տաս զայն, և անմիջապէս։

Բուրբիկ չհնազանդեցաւ այս հրամանին, բայց չէր գիտեր ընելիքը։ Չէր ուզեր գանձիւին հետ ներս մտնել այն կիսաւեր տան մէջ, որ աւազականոցի կերպարանք ունէր։ միւս կողմէ, եթէ թող տար զայն, իւր երկար և տաժանելի արշաւանաց արդիւնքը պիտի կորսնայր։ Եւ դառնալ և սարսափելի գանիւն ալ հետ տանիլ, անհարիւն էր, վասն զի քաշելով տանիլ հարկ էր, և Բուրբիկի վրայ ուժ չէր մնացած։ Մանաւանդ որ թէ՝ ամին ալ անշուշտ դուրս պիտի յարձակէր չունն ազատելու համար, և իւր ջոկատին վրայ պիտի ընկնէր։

Խելք մարդը Քամիլի նայեցաւ խորհուրդ հարցնելու համար, բայց Պենկալեան հուրը մարիլ կ՚սկսէր, և աչերնին չհանդիպեցաւ իրարու։

—Տակաւին թող չեմ տար զայն, գոչեց վաճառականուհին։ տեսնենք ուրեմն։

Շնչակի չոր և երկայն սոլ մը խլեց գլուխերին լուսութիւնը։

Վիկտորէոյ, որ կը հակնար զայս նշան, այնպիսի՛ բուռն մոլեգնութեամբ մը վազել սկսաւ որ մինչեւ մութի նրբանցին բերանը քաշեց տարաւ զԲուրբիկ։

—Օգնէ՛ ինձ, Ժորժ՝, գոչեց Ամանտայի տարաբաղդ այրը։

(Շարունակելի)

ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ ԽՈՒՐԱՆԱԼԻ, ԵՒ ԻՐԱՑՈՒՄՆ ԱՌՈՒՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԺՊՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ

ԳԼԽԱՒՈՐ ԿԵՂՐՈՆԱՏԵՂԻ
111 — ՓՈՂՈՑ ՍԷՆԼԱԶԱՐ, ՓԱՐԻԶ — 111

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

ԱՄԵՆ ԲԱԺՆԵՒՈՐ ԱՐԹԵՊԻՈՅ (Զետեղումէ խնայողութեանց)

Շահող բաժիններն և պարգևները կը վճարուի ի Պոլիս յայժ թեթեւ զեղչով

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՈՐՏԱԿԱՆ, ՍՐԻՐՈ ՏԻՄԼԹՐՈՐՈՒԼՕ

Ղալաթիա, Տէլիրմէն-խան, թիւ 10 եւ 11

Ուրեմն, Դրամատունն ԱՄԵՆՈՒՆ կրնայ եւեւ միջոց բոլորովին անվնաս գումարով մը՝ ձեռք բերելու շահեր, որովք կրնան հարստութեամբ միջոցներ դարուս երջանիկներուն հետ։

ՎԻՃԱԿՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՆ ԱՄԻՍ

Բաժիններն են 1000 էն մինչեւ 200,000 ֆրանք

Բաց ասած տոկոսները կը վճարուին ամորագրողին, իբր թէ արժէքագրեր կանխիկ գնուած լլներ։ Բուն արժէքագրերը միշտ ամորագրողութեան ներքեւ են։

Նշեալներ ամամթերքը կը պարունակէ Քրիստոսական և օտար բաժիններով ամեն վիճակահանութեանց ցուցակներուն կատարեալ հաւաքածոյն։

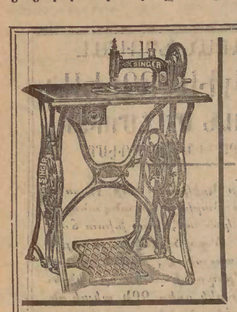

ՐՆՏԱՆԵՍԱՑ ԵՒ ԱՐՀԵՍՏԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՍԻՆԿԷՐ

ՁԵՌՄԱՐԻՏ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

ԿԸ ԳՏՆՈՒՒՆ ՄԻԱՅՆ

ԴՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ

Ղալաթիա, Կավանի խան, 2
Պոլիս, Մահմուտ բաչա, 90
Բէյօղլ, Մեծ փողոց, 208

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար
Կ. ՆԻԼՏԻՆԿԻՐ

ՁԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Ամեն ճշմարիտ մեքենայ կը կրէ վերոյիշեալ անունն և Գործարանին նշանը։

ԶՐԻ ԱՇԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՎԱՃԱՐՄԱՆ

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԴԼԻԱԿԱՆ ԱԳԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀ ԻԴԷՄ

ՐԻԼԱՅՐԼՆ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գլխաւորն ընկերութեան, Գ. ժ. Վ. Ուիթլ, Եօրկիսիս խան Պահչէ-գարու, Պոլիս։ կամ Ղալաթիա, Ալէքսիսատ խան թիւ 13։ 507

(ՇԱՔԱՎՈՎ, ՊԱՏԱԾ)

ՀԷՅՏՈՔԻ

ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ

Աւանդի դիրքանոցներ բժշկութեան դարմանաքի և արամագրգ գիւտ մը։ Դիւտութեան յոյժ անակնկալները —Եղեկտրական հնարագիրք, Հոգի, Տպագրութիւն— յեղափոխելին երկրագնդիս գրութիւնը, և մարդկային կեանքն բրին յաւագոյն և խնայատարդին։ Այրուկ, Թեղեան ամենայն Պեղանհատներ կան հիւանդութեանց համար, և մեծ արժանիք պետարգելով հանդերձ անոնց, Տպիրոր Հէյտոքի գիւտը նեսմացուցած է անոնց ամենքն և հիմնած է

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴՈՒՌԻԹԻՒՆ ՄԸ

Բժիշկք, որոց պատուիրած օրական չորս կամ հինգ դեղահատները կը տկարացնեն ստամոքսը եւ կանդգանոյցներն ազդեցիք։ պիտի կրնան իրենց հիւանդաց առողջութիւնն և սեռորժակ տալ այս արտակարգ Պեղանհատներեն մէկ երկուքով։ ՏՈՒԹԻՈՐ ՀԷՅՏՈՔԻ ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐԷՆ մէկ երկու հատ կը բաւեն դնելու համար ստամոքսն կատարեալ կանոնաւորութեան և սեռորժակի մէջ, և միայն պայծառ ու թեթեւ բնելու։ Եթէ փայծեղները տկարացած է իւր գործին մէջ, կը կազդուրի, և եթէ Ջղային դրութիւնը խանգարուած է, կը վերականգնի։

ՄԱՂԶՈՏՈՒԹԵԱՆ ՆՇԱՆՔ

1. Ստամոքսի ծանրութիւն։
2. Ախորժ տարածումն փքքոտիսի պատճառաւ։
3. Պրտատութիւն։
4. Հաղթն յեկող տրտունութիւն և յոգնութիւն։
5. Ուրախն մէջ գէշ հոտ մի և ծանր լեզու։
6. Գլուխի պտոյտ։ ականջներ բզզոյր մարդ մարդ ալ փոքր հարբութիւն։
7. Գլխու ցաւ ճակատի վրայ։
8. Ախորժակի պակաստութիւն և մեծ յոգնութիւն։

Վերոյիշեալ ամեն նշանակները բաղդորոշակս ցոյց կուտան թէ խանգարում յառաջ եկած է փայծեղի մէջ։ եւ որ լինի տեսիչական եւ ազդու դարմանը ամենայն լուծողական դեղերու վրայ, ուստի եւ շինեցի Դեղահատ մը որ զրաւոր եւ ազդու դարման մ՝է, եւ կոչեցի

ՀԷՅՏՈՔԻ ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏ

Առողջութեան խնամքիւնն իսկ են, եւ այն մեծագոյն շնորհն զոր Գեղաւորութիւնն ընած է մարդկութեան։

Զլխաւորեալ, Անդորրութեան, Ընդհանուր յոգնութեան, Ժորտակ ի պակասութեան, Գլխացաւութեան համար։ Տպիրոր Հէյտոքի Նոր փայծեղին դեղահատերն ամենայնդ. դարման են։

Մէն մի դրամակ կը պարունակէ քսան դեղահատ։ Գինն է 25 սենթ։ Կը ծախուի ամեն դեղավաճառաց քով։

Տարակուսող անձինք կրնան, փորձի համար, ԶՐԻԱՐԱՐ ստանալ այս Դեղահատներէն որոշակ մը, եթէ մեզ զրկեն իրենց անուն եւ հասցէն։

Թղթատարական տուն մը զրկել «Փայծեղին եւ իւր գեղանիքը» խորագրով տեսրակին։ Հարկ եղած տեղեկութիւնները կը տրուի ամենուն։

ՀԷՅՏՈՔ ԵՒ ԸՆԿ.
Նիւ-Եորք, Մ. Ն.

Կը ծախուի ի Պոլսոյ, Գալաթիա, Գասթ օրիսէպի դեղատունը, ի Պոլիս Փիւշլիքեան դեղավաճառանոցն և Դէպիրի։

ԶԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆ, —կը խնդրուի դեղավաճառներէն ուշադրութիւն դնել որ Հ. Հ. Գրանսթի, որ միակ Գործակատարն է, սորագրութիւնը գրուած լլնին։ Հակառակ պարագայի մէջ, դեղահատեր կեղծ են։

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ

ԱՌ

Կը վաճառէ ամեն տեսակ ընտիր թէյեր։ Ամեն յաճախորդ որ դիմեն թանմիզ փողոց Թիւ 70 (Մբսոը Զարշըի կից, ազարիրեն վերի կողմը) գոհ պիտի լլնին երենց ստացած թէյերուն թէ՝ տեսակին և թէ՝ գնէն։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՊ ՍԼԵԱՍԲԷՐԻ

5—Ցիլամիյէ էպիսէ անպարրնա օն կիւնէ գասար թէպիմ պանդագ վէ մահֆուզ նիւմունէսինէ թաթպիդէն ալէնմագ չարիը վէ չէրտիթը ապիրեպի իկի միւնազասայա գօնոլմուշ օլան օն պին արշընը ճէտա Ինկիլթերրա նէֆեր չուհասընդն պէհեր արշընը ճէտիտի օն սէքիզ դուրուշ օն բարայա թապիպի էօհէսինտէ օլուպ թշրնին սանի բումնին տէօրտունճի բարայ էրթէսի կիւնիւ թէքրար միւնազասը պիլճրա մէգրբիր կիւնտէ գարարը գամիսի վերիլէճէկինտէն, իմասընա թապիպ վէ պէշինճի սալը կիւնի եւ ուտէ պէշ թէնգիրնէ բարիպ պուլունանլէրին մագամը Սերասքերի լեվազիմաթը ումումիյէ տարբէսինէ կէմվէլէրի իլան օլունուր։

2 Թշրնին սանի 1885 2—2

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀՐԵԱՅ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Իսթիւճեան Կարապետ էֆէնտիի թարգմանութեամբ և Նշան Կ. Պերպէրեան ու Ս. Տէօվլէթեան էֆէնտիներու խնամօք լոյս տեսած է սոյն հոյակապ գործն, որ չորս հատորներէ կը բաղկանայ, շուրջ 1700 երեսոջ և գրեթէ 300 գեղեցիկ պատկերներով։

Զոյս հատորն ի միասին 100 գուրուշ։ — Մէն մի հատոր 30 գուրուշ։ —Դուռաւոյ հատոր թղթատարի ծախքով ի միասին 120 գուրուշ։

Կեդրոնատեղին է Բոսֆորոս Մանգալի խարագրատունը, Կ. Պոլիս Էսկի Զապթիէ Ճատտեսի թիւ 63։ Կը գտնուի նաեւ Պոլսոյ բոլոր Հայ գրավաճառաց քով։ և Կամուրջի գլուխ Ջրմամատ Պողոս և Ցանոր ազայից խանութները, և Պոլսոյ մարտատան կարգ Զարեհ Էֆէնտի Թորոսեանի թղթավաճառանոցը։

ՍԵՂԱՆԻ ԸՄՊԵԼԻ

ՅԱՐԳԵԼԻ ՀԱՅԵՐ ԳԻՐՄԱՆԻ

Նման «Շամամրէօղ»ի գինւոյն, ախորժահամ և յոյժ առողջարար ըմպելի մ՝է և մեծապէս կը դիւրացնէ մարսողութիւնը։

Դրամատունքս կը գտնուի Գ. Պէրիէն Եղբարց քով, Ղալաթիա, Սիրէ Ֆրանսէզ։

PARIS

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Demander

le MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRÉ renfermant 498 gravures des nouveaux modèles de la Saison.

Envoi gratis et franco contre demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du PRINTEMPS.

Expéditions dans tous les Pays du Monde.

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՕՐԱՑՈՅՑ 1886

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՓԻՍԿՈՊՈՍԱՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Գին 3 Ղրուշ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գ. ՊԱՂԱՏԱՐԵԱՆ (ԱՐԱՄԵԱՆ)

ՊԱՐԱՆԵՆԱՒՈՒԹԻՒՆ

Օրացոյց եւ Դուշակութիւնք օդոց։ — Տարեդարձ Մենդոց և Գահակալութեանց Վեհապետաց։ — Յանկ Օսմ. Սուլթանաց։ — Ռուսական Կայսերական պալատն։ — Նստարարք Բ. Դրան։ — Մեծ պաշտօնատարք մայրաքաղաքին։ — Հրամանատարք բանակաց։ — Կուսակալք Եւրոպական, Ասիական և Ափրիկեան նահանգաց։ — Առանձնաշնորհեալ նահանգք։ — Յատուկ կառավարեալ երկրք։ — Պարտիարքարանք և Աղգապետք։ — Օսմանեան դեսպանք։ —Գեսպանք և Հիւպատոսք օտար Տէրութեանց ի Կ. Պոլիս։ — Վիճակագրութիւն Թուրքիոյ։ — Հայապահ ասատիճանաւորք և պաշտօնեայք Օսմանեան Տէրութեան։ — Հայրապետութիւն Հայոց։ — Կերդական Վարչութիւն Հայոց Թուրքիոյ։ — Ազգային Ընդհանրական։ — Առանձնարան վիճակք Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ։ — Վիճակք Երուսաղէմի, Կիլիկիոյ, Աղթամարայ եւ — Մայրավանք։ — Վանօրայք։ — Վիճակք գրութիւն Կ. Պոլսոյ թաղերէից։ — Բարեգործական և կրթական հասատատութիւնք։ — Վիճակք և վանք ի Ռուսատան, ի Պարսկատան և ի Հնդկատան։ — Հայապահ ասատիճանաւորք եւ պաշտօնեայք Ռուսական, Պարսկական և այլ և այլ Տէրութեանց։ — Հռոմկական հայ հասարակութիւն։ — Դասատուք Պետական վարժարանաց։ —Բժիշկք քաղաքական և զինուորական։ — Փաստաբանք Օսմանեան և օտար դատարանաց։ — Արուեստագէտք։ — Լրագրիք եւ գրատարածութեան հրատարակութիւնք զանազան տեղեաց։ — Պարզատարք օրացոյց։ — Վիճակագրական ցուցակք համայն պետութեանց։ — Ծանուցմունք։

Կեդրոնատեղին է տպագրական Դրատունը, Կ. Պոլիս, Յակոբեան խան թիւ 14։

ԾԱՆՈՒՑ. — Այս գրքոյկս գրագրութիւնն ոչ 300 էջերնէրու հասած է նախորդ գարնանէ սուրբ ընդարձակ և վերջին ժամանակներս տպագրեալ ամենայն ազգային Գրականութիւնքս ամենայն յարմարութեամբ։

ՇԱՀԱՒԻՈՐ ԱԶԳ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԲՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Արդէն յայտնի է թէ՝ սոյն վիճակահանութիւնն երկու ամիսը անգամ մը տեղի կ՝ունենայ արքունի Փոդերատոցին մէջ։

Այս անգամ 95 էդը պիտի քաշուի յառաջիկայ բստ եւրոպական դեկտ. 4ին — ըստ յունաց նոյ. 19ին — և 500 թիւեր պիտի շահին. առաջին պարգեւն է այս անգամ 600,000 և երրորդ գը 60000 ֆրանք։ Առնցմէ զատ 48 թիւեր եւս այլ և այլ մեծ պարգեւներ, իսկ մնացեալ 450 թիւերն 400 ական ֆրանք պիտի շահին։

Շահելի գումարին ամբողջն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդաւորմանն գինն է 7½, կէսինը 3 և մէկ քառորդինը 3 դահեկան։ Առանց մայրերը եապեան և Զարիֆի գրամատուներն են։ Գաւառներէն հնդուն գրամի տեղ ֆրանկ ամեն լեզուէ նամակ կընդունուի։

Ի վարուց ջնայուած բաժնեթղթոց թիւերն առ մեզ զրկուած ատեն՝ առանց ոեւէ փոխարինութեան կը նայուին։

Կարուածական տրոց գործողութիւնք եւս կը կատարուին։

Յանձնարարութիւնք ընդ փոյթ կը կատարուին։ Դիմել ուղղակի առ

ՄՈՐԴՈՐ Ց. ԳՈՒԼԱԳՈՍԸՋԵԱՆ

Ղալաթիա, Կամուրջի գլուխ թիւ 33.

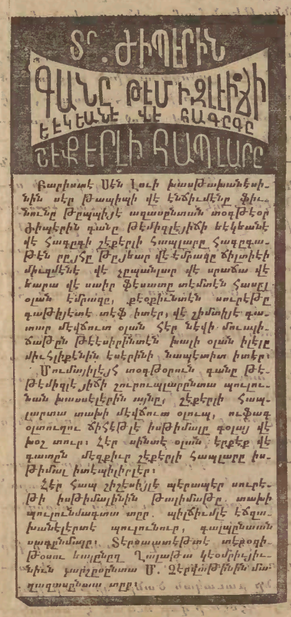

Բարիսէ Սէն Լուի խասթախանէսի-նին սէր թապիպի վէ էնճիւմէնը ֆիւնունը թրպպիկէ ազասօքսան տօզմէօր գիրպէրեն գանը թէնիզլիյինի եկեկեանէ վէ հաղբրի շէքերլի հապլարը հաղբրա-թէն բէյնը թրլյեար վէ էնմրազը ճիրտիեի մաւզմնէ վէ չրպանլար վէ սրաճա վէ եարա վէ սարը ֆէսսոր տէմոն հասել օլան էմրազը, քէօքիւնէն սուրէթը գանթիրէտ տէգ խոբ։ վէ ժիտիկ գասարը մէվճուտ օլան հէր նէվի մուպարճաթեն թէէսրիհնէն խաի օլան իչէր մէհէյիրլէնին էսէրին հապէսիա խոբ։

Մուհմիրէչ տօզթօրան գանը թէթմիպլէ յեճի շուրուպլարնա պուլունան խասէրէրին ոսիր, շէքերլի հապլարա տաբի մէվճուտ օլուպ, ուշագ օլտուղու ճիհնէթլէ խաթիմլը գօյլ վէ խոշ տուր։ Հէր անուտ օլան երգէջ վէ գասան մէգբիւր շէքերլի հապլարը խաթիմլ իսէպիրլէր։

Հէր հապ ճիրէնէյլէ պերապէր սուրէթի խաթիմլիյինի թարիմնէթ տաբի պուլունանլարա տրը պլճիմի էնճանխանէլերսէ պուլունուր, գապանան սպագիմնար։ Ցերբաբանէնէ տէքրարի թէսա եապիրը Ղալաթա կեսմիրլիյինէն յարլըքնաա Ս. Զէրմանինին մանազարնա տրը։

ՄՈԼԶԻ ՆԵՐԿ

Լաւագոյն տեսակը կը ծախուի Ս. Մ. Ինասեան եւ ընկերոջ Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Բերբէմզէ բաղարի մտ Եէնի Համիտ դրան կից։

Վերոյիշեալ Ներկի գործածութեան եղանակը շատ դիւրին, արդիւնքը վայրկենական ու խիստ գեղացուցիչ եւ գոյնը մնայուն ու բոլորովին բնական է։ Գնողնիրը կը վկայեն թէ ուրիշ ներկերու անմաքրութիւնէն ու ոմանց իսկ գարշելի հոտէն ձանձրացած ըլլալով, սկսած են գործածել այս ներկը որով շատ գոհ եղած ու ներողութիւնէ ազատած են, ուստի ոչ մէկ ներկ ասոր պատուականութեանը կը հաւասարի։ Ներկի կարգադրութիւն ունեցողները թող հաճին փորձել։ Կը ներկէ սեւ կամ շագանդոյն, մորթը չաղտուսար ու վասասկար նիւթը չպարունակիր։

ԵՐԹԵԼԻԿՈՒԹԻՒՆ

Ա.Ռ.Ա.Ջ.Ի.Ն Կ.Ա.Ր.Գ.Ի.Ի Շ.Ո.Գ.Ե.Ն.Ա.Ի.Ի.Ն Ը.Ն.Դ.Հ.Ա.Ն.Ո.Ւ.Թ.Ի.Ւ.Ն.Ի.Ի.Ն

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	2,000	Լէքանդրս	4,500
Ամէրիս	3,000	Մարէնիս	4,300
Արկս	1,300	Մարատին	2,500
Գասսանս	3,500	Միլս	2,000
Գլոստրիս	2,200	Նէրս	2,000
Լրանս	2,000	Սթէլլս	5,000
Դէրբս	2,600	Օրմանս	3,000
Գայլքանս	2,500	Օգրանդ	4,500
Գամէս	2,400	Օդդս	2,000
Գագս	2,000	Բասիֆիք	1,200
Լօմն	2,700	Բաղէանս	3,200
Ֆիսս	2,500	Բաղէնէր	4,700
Հօմիս	1,800	Փիդս	2,800
Իրաքս	2,600	Բիսլթ	4,400
Հասս	2,600	Բիսպասս	3,200
Իպսվիչ	800	Թոլս	3,000
Ֆիսս	1,700	Ֆօսմանս	5,500
Ֆլամինկս	1,600	Ֆօմէս	3,500
Լայիսէս	5,500	Ֆայէրս	4,000
Լինգանս	2,200	Ֆաբէս	2,000
Լօնդ	1,800	Միդլսեքս	2,000
Լրսանս	2,200	Նորֆոլք	4,300
Նանթս		Թասսս	1,200
Էլբս	2,000	Թ. Ուիլսն	3,000
Շիսպէս	3,000	Թիֆֆէր	1,300
Շիսմէրդ	1,200	Թոլէսս	2,800
Ֆիսս	2,300	Ֆասնդս	3,600
Ֆէրս	2,000	Եէսսս	1600
Ֆօֆիս	2,200	Զէպպա	3,000
Լէս	2,000	Զէրս	41,0

Կրօնս չոգեւնաւը, նաւապետ Ֆիորիհ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն ասա հասած, պարպած և յԱտեսա ուղեւորած է։

Բալէրմս չոգեւնաւը, ընդհանուր վաճառքով անսոյս 16ին Հալէն մեկնած է, Մալթա հանդիպելով Կ. Պոլիս գալու համար։ Դեկտեմբեր 4ին ասա դիսպասուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւններ։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԻՆ ԸՆԿ.
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւլէթ
խան Ղալաթիա

514

ՄԱՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ և Մէնչեսթրի գլխ. բանալ ընտիր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քասթրիա	4200	Օսայրիս	3000
Ֆէրս	4000	Նէրթիս	3000
Օսմանիկ	4000	Թիրս	3000
Ալեսսանդրիս	3250	Ադրանդ	1700
Թիրս	3250	Լանգս	800
Մանչասս	3250	Ամինա	800
Մարիսթիս	3250	Սէսիլ	700
Սիթիա	3000		

Օսայրիս չոգեւնաւը, նաւապետ Բօլ, ամսոյս 16ին Օսմանչէն վերադառնալով 21ին ուղղակի Լիվերբուլ պիտի երթայ։

Ֆարս չոգեւնաւը, նաւապետ Ուիլքս ամսոյս 23ին Լիվերբուլէն ասա կ՝սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՕՆ և ԸՆԿ.
Մէ յատարդ փողոց,
Ուիթոլ խան
ՁԻՑՄԻՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
Ֆ. Ձէյմս Սդրիդ, Լիվերբուլ

515

ՔԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Որ կանոնաւորապէս կը բանի Լիվերբուլի և Ամերիկայի գլխ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օսմանիա	7,000	Մարիա	3,000
Ագրա	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալէքսը	3,000	Նանթի	2,500
Գոռնիա	4,600	Բալթիա	5,000
Պալպէք	2,500	Բայմբրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սկոթիա	7,800
Սէնտրալիա	5,000	Սիդոն	4,600
Քարտիֆիա	4,700	Սարսէօսա	3,000
Շեղոսէրկ	2,000	Ամսթրիա	3,000
Տէվէսարա	2,500	Միսան	3,000
Կալիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Բէնար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Ստորագրեան արաօնութիւն ունի ուղեւորներ և վաճառք ընդունիլ Նիւ-Եորքի, Պոսթընի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ և ուրիշ նաւահանգստի համար։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼ
Գործակալ
Թիւ 1 Ֆիշիւք Հալիկ
փաստ խան Ղալաթիա

511

ԲԱԲԱԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ, Մէնչեսթրիսի և Օրեսայի գլխ. կանոնաւորապէս բանալ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Ալա Սոֆիա	3,000	Պէքա
Ալպատրոս	2,500	Ռոճէրս
Գրատիա	2,500	Բրուիչսանք
Լարտիա	2,500	Ուիլքս
Մասէսանիա	3,500	Մարշ
Լուսիտանիա	2,800	Ֆոթթրիլ

Պրէմէնէ չոգեւնաւն ամսոյս 24ին Պաթումէն վերադառնալով անմիջապէս Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի։

Ալա Սոֆիա չոգեւնաւն ամսոյս 24ին Լիվերբուլէն ասա կ՝սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն գիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.

513 Գործակալ

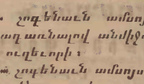

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Բոլիսի գլխ. կանոնաւորապէս բանալ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ չոգեւնաւն է Մէրլ, որ նոյեմբեր 6ին Մարսիլիայէն և նոյեմբեր 19ին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ չոգեւնաւն է Լաբրնն, որ դեկտեմբեր նոյեմ. 20ին։

Ուղղակի Լարսա ուղեւորութիւն

Նաւաղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՆԻՈՒԹ ԲԸՌՈՒ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլէթ
Մահանէ փողոց, Թիւ 141

514

ՋՐԵՏ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Որ կանոնաւորապէս կը բանի Լիվերբուլի և Աբերտիէնի գլխ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալբերտիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Ալպատիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլիական	2500	Ֆլամինեան	3700
Ամերիան	2500	Իպսվիրիան	5500
Ասիական	3700	Լիվերիան	5500
Պալմիրեան	6000	Իսպանիան	5500
Գուլկարիան	6000	Լեսպիան	2200
Գասպէյեան	800	Լիսլուբեան	2500
Սարբեանան	2000	Լինպան	800
Տուրոյ	700	Օրոթեայ	700
Լէմիրդն	3700	Բերսիան	3800
Ֆասիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆլամբիան	3700	Վիրճինեան	6800

Ալբանիան չոգեւնաւը, նաւապետ Ֆիսիթիան, ամսոյս 20ին Լիվերբուլէն ասա կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ԷՏՈՒԱՐԴ ԼԱՖՊՈՒԹԻՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 36, 38, Եէնի
Միսէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատեղք, Գարտոյք Ֆրէտ, Էյլանտ և ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալներ

Կ. Պոլիս, Իստանբուլ Լաֆիոդէն։ Զմիւրնայ ար, Պ. Պ. Քարվէր Եղբարք Ալէքսանդրիա, Կ. Լ. Վասման և ընկ. Մարդա, Ա. Քանիլերի։ Շերբ, Ա. Մ. Մարմարօղլանդ։ Զմիւռնիա, Պ. Ուիդալ և ընկ.

512

Ստորագրատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՊԵԼԵԱՆ ԼՐԱԳՐՈՒԹ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵԼԻԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՄԷՋԿ ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՋԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷԻ

վերեալ ի 1 Հոկտեմբերի (Ն. Տ.) 1885, մինչեւ ցսոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՋԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷԻ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱՒՈՒԹԻՒՆ

	0	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.
Կ. Պոլիս	6	17	6	50	7	15	7	42	8	14	8	43	9	12	9	42	10	20	10	39	11	17
Դուռն գարու	6	28	7	...	7	27	7	53	8	25	8	54	9	23	9	53	10	30	10	49	11	28
Եէնիգէօյ	...	...	...	...	7	57	...	...	8	58	...	...	...	...	...	...	10	34	10	53	11	32
Տարաբ գիւղ	...	...	...	...	8	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	10	37	10	56	11	35
Սամսոնիա	...	...	...	...	8	6	...	9	4	...	...	...	...	...	...	...	10	42	11	1	11	40
Եէսիլ գուլէ	6	37	7	10	7	41	8	12	8	33	9	10	9	31	10	1	10	46	11	4	11	45
Մագրիգէզ	6	48	7	23	8	...	8	24	...	9	22	...	...	...	...	...	10	58	...	...	11	58
Ամ Մէհէմմէտ	...	...	7	33	8	14	8	34	...	9	32	...	...	...	...	...	11	8	...	...	12	9
Քիւչիւք Զէք	...	...	...	...	8	25	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	12	48

| | 18 | 20 |

ԲԱԳԱՐՈՍ Ա. ԱՐԹԻՆՕՖ

Առաջին կարգի վիպասէլ փաստաբան կ'ընդակցի այս անգամ քաղաքիս պատուաւոր փաստաբաններէն Քաղաքի Քիւլհանճեան էֆէնտիի հետ, և այս առթիւ կը յայտնէ թէ պատրաստ է ստանձնել, որպէս յառաջագոյն, այլ և այլ դատեր՝ վարելի կառավարական տեսակէտէ և հիւպատոսական դատարանաց առջեւ։—Ադքատաց մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընդունայի։

Ղալաթիա, Քէրէսթէճիլէր փողոց, Քիւչիւք Եէնի խան, Թիւ 4։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԳՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 4 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑԵՐ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 ամիս Լնտարայի վրայ պանքայի)	.....	109 1/2
3 » » » (վճարելիք)	.....	109 1/8
3 » Բարիզ » (պանքայի)	.....	23 10
3 » » » (վճարելիք)	.....	23 17 1/2

ԸՆԹԱՑԵՐ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Օսմանեան Քոնսոլիտ

		Դահեկան
Երեկ երեկոյ գոց.	(Միաց. D. Սէրի Գ. Կ.	14 23
Գործային գոցուելէն վերջ	»	14 26
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելուս	»	14 25
Բարձրագոյն գին		14 26 1/2
Նուազագոյն »		14 25
կէս օրին		14 26 1/2
Փոխառութիւն 1858	A. Սէրի Գ. Կ.	24 22
» 1862		
» 1860		
» 1863	B. » »	14 25
» 1872		
» 1865		
» 1869	C. » »	14 22
» 1873		

Իւնիֆիէ Եգիպտական

Երեկ երեկոյ գոցուելուս	.....	68 32 1/2
Այս առաւօտ բացուելուս	Գ. Կ.	68 32
կէս օրին	.....	68 35

ԲԱԺԻՆԵՏՈՒՄԵՐ

Ոսմանիէ ժէտէլաղ	Գ. Կ. Ադ. Լ.	3 11
Քրէտիի ժէտէլաղ	» » Օսմ. »	6 —
Պանք աք Գոնս	» » » »	3 20
Սոս. Շանտէ վայէօր	» » » »	3 10
Թրամուէյ	» » » »	285
Բուժելիի երկաթուղի	.....	Ֆր. 33 50
Օպիկսիսիոն աք Բրիօրիթէ	.....	» —
Բաժնեթուղթ Լաւրիօմի	.....	» 55

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳՈՐԾ

Լոնտոն, 16 Նոյեմբեր, ժամ 3 վայր. 15 երեկոյ

Ադգլ. քոնսոլիտ		100 1/8
Օսմ. » Սէրի Գ.	բացուելուս	13 1/4
» » »	գոցուելուս	13 7/16
» » »	Ա.	25
» » »	Բ.	14 3/4
» » »	Գ.	13 1/2
Օթոման 1871	.....	65
Փոխառութիւն 1877	.....	77
Պանք Օթոման	.....	9 1/2
Ռուսական փոխառ. 1873	.....	94 1/2
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	.....	62 3/8
» առանձն. (բրիմիէրէ)	.....	85
Տպրաս Նանիէ	.....	59 3/4
Տօմանիալ (փոխառ. Բօշիլա)	.....	86 3/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0	.....	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	.....	— —

Վիէննա, 16 Նոյեմբեր, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	.....	126 30
Օսմանեան երկաթուղի	.....	15 90

Բարիզ, 16 Նոյեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	.....	107 85
» » » 3 0/0	.....	79 60
Օսմանեան քոնսոլիտ Սէրի Գ.	բացուելուս	13 37 1/2
» » »	գոցուելուս	13 67 1/2
» » Սէրի Բ.	.....	15
» » Գ.	.....	13 50
Օսմանեան երկաթուղի	.....	34
» Իրժիի բաժնեթուղթք	.....	— —
Պանք Օթոման	.....	488 75
Գրեթի Լիոնէ	.....	518 75
» Ֆոնսիէ	.....	13 0
Բաժնեատոմ Լիոնի	.....	——
Սուէզի ջրանցք	.....	2065
Ռուսական 5 0/0 1877ի	.....	100 1/4
Իտալական Ռանթ	.....	95 60
Եգիպտական միացեալ	.....	346 25
Սպանիական (արտաքին)	.....	56 (*)
Բրիօրիթէ թուղթ	.....	341 25
5 0/0 Հերկնական	.....	270
Չեք Լոնտրայի վրայ	.....	25 21

ԲԱՐԻԶ ԲԹԹԻ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 16 Նոյեմբեր, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	.....	107 92 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտ Սէրի Գ	.....	13 67 1/2
Եգիպտական	.....	346 25

ՎԵՀ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ԽՈՒԱՏՆԵՐՆ ԱՌ ԱՐՀԵՍՏԱՒՈՐՍ

Զորեքշաբթի հոկտեմբեր 16ի իրիկուան ժամ 6ին Տփղիսի արհեստաւորաց ներկայացուցիչներէն շուրջ 96 հոգի Վեհարան հրաւիրուեցան Վեհափառ Մակար Կաթողիկոսի հրամանաւ. անդ նորին Վեհափառութիւն հետեւեալ ճառն արտասանեց.

«Սիրելի զաւակունք իմ, ձեզ հրաւիրեցի աստ, որպէս զի նախ անձամբ ողջունեմ ձեզ իմ հայրապետական օրհնութեամբ, երկրորդ շնորհակալ լինիմ ձեզ ձեր Հայրապետին ցոյց տուած սիրալիր ընդունելութեան համար, եւ երրորդ՝ որպէս զի իր հոգեւոր Հայր քանի մը խրատներ ուանդեմ ձեզ։

«Յեսու Նաւեայ, որ Մովսէս Մարգարէի յաջորդն և աշակերտն էր, երբ պիտի անցուներ Իսրայէլացիներն Յորդանան գետէն և պիտի տանէր զայնս Աւետեաց երկիրն, ըսաւ նոցա. «Հայեաց յանձն քո, Իսրայէլ, զուցէ մոռանայցես զՏէր Աստուած քո»։ այս խօսքերով ըսել կ'ուզէր թէ ահա կ'առաջնորդեմ ձեզ Աւետեաց երկիրն, ուր ղերծ պիտի լինիք դերութենէ, պիտի վայելէք հանգստութիւն և պիտի ունենաք ազի, հոգ և հանգստութիւն։ Մի գուցէ այդ երջանկութեան հանելով ձեր յառաջագոյն կրած նեղութիւնները և վշտերն մոռացութեան տալով, մոռնաք և ձեր Աստուածն, կարծելով թէ ձեր արժանեաց համար հասեր էք այդ բարօրութեան. ոչ, այլ միշտ ի նկատ պիտի ունենաք թէ Աստուծոյ պարգեւն ու շնորհն է զոր կը վայելէք։ Ուրդ, դառնանք մեր ազգային և եկեղեցական պատմութեան եւ կը տեսնենք որ նա ծայրէ ի ծայր ներկրուած է արիւնով։ Հայ ժողովուրդը շատ քիչ անգամներ վայելած է հանգստութիւն և միշտ լոգացեր է արեան ծովերու մէջ, միշտ ենթարկեալ է եղեր հալածանաց, գերութեան, աւերմանց և զրկանքի։ մեր ազգի Հայրապետներու մարմնոյ մասերն արծանով պատառ պատառ ընելով կերեր են մեր թշնամիներն։ Անի քաղաքը կը համբուրենք այժմ և կ'ողողենք արտասուքով, որովհետեւ նա մեր վերջին թագաւորութեան մայրաքաղաքն եղած է. սակայն ինչո՞ւ այդ քաղաքն առնուեցաւ մեր ձեռքէն, ո՞վ յափշտակեց զայն. մեր թագաւորը չկրնալով տանիլ այն հարստահարութեանց, այն վշտերու, այն արհաւրաց զորս կը կրէր իր դրացի հեթանոս թշնամիներէն, խնդրեց Յաւնաց կայսրէն, որ մեծ այժ ուներ. գայ և տիրէ իր մայրաքաղաքին ու ազգին եւ ազատէ ներութիւններէ։ Մենք այժմ Վանի աւերակներով կը հիանանք ու կը յափշտակուինք, այլ ո՞վ առաւ զայն մեզմէ. գարձեալ մեր Սենեքերիմ թագաւորն, որ անելանելի կացութեան դատապարտուած լինելով փոխանակեց զայն Սերաստիոյ հետ, որպէս զի բարեբաստիկ կեանք մ'անցուցէ, հեռի թշնամիներէն։

«Այս ամէն օրինակներ յառաջ բերի այն նպատակաւ, որպէս զի ցուցնեմ այն տխուր վիճակ որոյ մէջ կը գտնուէր հայ ազգն ու եկեղեցին բազմաթիւ դարերէ ի վեր. իսկ այժմ, գոհութիւն Աստուծոյ, դուք կ'ապրիք Ռուսիոյ ամենողորմած կայսեր հովանաւորութեան ներքեւ, վայելելով անսահման հանգստութիւն և խաղաղ ու հանգիստ կեանք։ Հետեւաբար պարտիք գոհ լինիլ ձեր վիճակէն. պարտիք ծառայել մեր թագաւորին և հաւատարիմ հպատակներ լինիլ այն տէրութեան, որոյ մէջ կը գտնուիք։ Զք մոլորիք, քանի մ'անհեռատես անձանց քարոզած դաղափարներով, որոց նպատակն է խոտորել զձեզ ձեր ուղիղ ճանապարհէն. . . . . .

. . . . . : Նոքա որ կը ջանան մոլորեցնել զձեզ, պատմութիւն և լրագիրներ կարդալով միայն լսած են և գիտեն պատերազմի անուն, սակայն իրենք գտնուած չեն պատերազմի մէջ որ գիտնան, թէ ո՞րչափ սոսկալի է այն. նոքա չգիտեն ի՞նչ կը նշանակէ բաժնուիլ տունէն, ծնողքէն, եղբայրներէ, զաւակներէ ու պատերազմի դաշտի վրայ վերք ստանալով իյ՝ալ ու մեռնիլ. ուրեմն և չեն կրնար ըստ արժանւոյն գնահատել այն տէրութիւնն որ իւր հպատակաց բարօրութեան համար իւր հարազատ ազգի արիւնը կը հեղու։

Սիրելի որդեակք, եթէ այսպիսի անձինք երեւին ձեր մէջ, աշխատեցէք հեռու պահել զձեզ նմանօրինակ անհեռատես մարդոց մոլորեցուցիչ քարոզներէն, զի նոքա ոչ թէ ձեր բարիքն այլ չարիքը կ'ուզեն։

«Աշխատեցէք միայն որ լինիք ճշմարիտ քրիստոնեայ, բարի քաղաքացի և հաւատարիմ հպատակ Կայսերս։ Այս կերպիւ միայն կրնաք ծառայել մեր Օգոստափառ Հովանաւորողին, և ունենալ հանգիստ, խաղաղ և ազատ կեանք։

«Դիտեմ, վերջերս, ձեր ամենքի սրտերէն արիւն կը հոսի յայտնի գործի մը համար... բայց նորա այդ օրինակ եղիք մ'ունենալուն պատճառ եղողն մենք ինքեանքս ենք, մեր անզգոյշ վարմունքն է, ակամէ դնելով կեղծ և մոլոր թելադրութեանց անհեռատես անձերու, որ լաւ գիտեն պահուիլ մութ անկիւններու և խաւարտին խորշերու մէջ։ Նոքա այժմ չեն երեւիր, հեռուները կը շրջին, և հրապարակ չեն իջներ դարման տանելու ընդհանուր ցաւն և ամէն ծանրութիւն թողած են Հայոց ազգի Կաթողիկոսի վրայ։ Սակայն մի՛ յուսահատիք, յուսացէք առ Աստուած, աշխատեցէք լինել միշտ բարի քաղաքացի, բարի մարդ և բարի քրիստոնեայ և Աստուծով մեր ամէն գործերը կը կարգադրուին, և մեր բարեխնամ կառավարութիւնն անուշադիր չպիտի թողու իւր հաւատարիմ հպատակաց խնդիրքն։

«Աւաղի՜ այն ամենը զոր կ'ուզէի ըսել ձեզ։ Արդ երթայք խաղաղութեամբ, բայց չմոռնաք Յեսուի խօսքերն. «Եթէ թերանաք Աստուծոյ պատուէրին մէջ, Աստուածային բարկութիւնն ձեր վրայ կ'իջնէ և շուտով պիտի չքանաք այս բարեբեր երկրէն»։ գնացէք, սիրելի որդեակք, և բերեք բերան աւանդեցէք ինչ որ լսեցիք։ Աստուած օրհնէ ձեզ։ Ամէն»։

(Նովոյ Աբաղէնէ)

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՔԱՂՈՒՆՔ

ԽՈՐԲԵՐԴ

Հոկտ. 27.—Կը լսենք թէ՝ Ադճատաղ, որ Մալաթիայի գաւառներէն մին է, և որոյ ժողովուրդը անհնազանդ բնաւորութեան տէր է, այս անգամ եւս հոն զօրք խրկուելու առթիւ խռովութիւն ծագեր է։ Այս նկատմամբ թէ՝ նահանգիս Վսեմ. Կուսակալը, որ Մալաթիա կը գտնուի այժմ, և թէ՝ զինուորական մարմինը պարտ ու պատշաճը անօրինելու համար հարկ եղած միջոցները ձեռք առած են։ Մանրամասնութիւնք յետոյ։

—Գարձեալ Մալաթիոյ գաւառակներէն Կէրկէրի 10–15ի չափ քիւրտ գլխաւորներն, որ երկու երեք տարի առաջ Տիգրանակերտի կուսակալ Վսեմ Սամիհ փաշայի շնորհիւ ձերբակալուած ու իրենց ոճրագործութեանց համար Տիգրանակերտի Ամբաստանչ ատենի կողմէ ի մահ դատապարտուած և հրապարակային դատավարութեան համար Մալաթիոյ Պաժական ատեանը խըրկուած էին ըստ օրինի՝ և անտի եւս անպարտ արձակուած — զի մասնաւորաց կողմէ մէ՛ն և է գանգատագիր չէր ներկայացած՝ հետեւապէս ընդհանուր իրաւանց պաշտպանութեան օրինական փաստ մի չէ գըտնուած եղեր—, այս օրերս իրարու հետ վէճ մը ունեցեր, և այս առթիւ երկուստեք ասիւնհեղութեան պատճառ եղած են։

Քննութեան համար զինուորական մարմնոյ կողմանէ ի Կէրկէր Վսեմ Օսման պէյ խրկուած է։ Օսման պէյ սա տեսակ դիպպաց մէջ մեծ յաջողութիւն ցոյց տուած լինելով կը յուսացուի ընդհանրապէս, թէ պիտի կրնայ շուտով վերջ տալ հակառակութեանց։

—Պէշէնէի երեւելիներէն և վարչական ժողովոյ անդամներէն Եագուսլ փաշայի որդի՝ Ապէտին պէյ այս տարուան խոշոր առթիւ կաշառակերութեան և թաղթիթ գիւղացիներ եւս կաշառատուութեան յանցանքով ամբաստանուած լինելով տեղւոյս Վարչական ժողովոյ ատենի առաջ այս հետաքրքրական խնդիրը կը հարցաքննուի։

Կ'ըսուի թէ՝ ամբաստանեալք կ'առարկեն եղեր, որ յիշեալ ամբաստանութեան ծնունդ տուած է Պէշէնիի Նախագահ Գայսագամին տաղերութիւնը։ Ամբաստանելոց փաստաբաններն են Եաղճեան Յովհաննէս և Մարտիրոս էֆէնտիներն։

—Պահեստի զօրքեր հաւաքուելով պարբերաբար կը խրկուին ի Գօշգատ և ի Բալու՝ այդ երկու տեղերու գունդերն ամբողջացնելու համար։

—Առաջնորդ Սրբազան ատենէ մ'ի վեր անկողնոյ կը ծառայէ։ ըստ բժշկաց հիւանդութիւնը բաւական ծանր կը թուի լինիլ, մարմնոյն կէսէն ի վար ուռած է սաստկապէս. որ կրնայ տարածուիլ եղեր զանգուածին միւս մասերը։ Բժիշկներ այս պահուս յաճախ այցելութիւն կուտան Սրբազան հիւանդին՝ ի դեղ և ի բոյժ։

Երեւելիք տնանք յայտնապէս ժողովդ գումարելով խորհեցան 120 ոսկւոյ չափ գումար մը հայթայթելով Սրբազանին տալ ու նորին Գերապատուութիւնն հայրենիք օգտակարութեան զրկել, բայց խորհուրդը խորհողներ գործնականին մէջ բան մ'ընելու քաջութիւնը ապագային են պահեր։ Յաւելի է։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆԵՐ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԹԷՀՐԱՆ, 29 սեպտ.

Մեզ կ'սիրեն մեր ազգային պարտաւորութիւններն մի քանի տող գրելու տեղւոյս բողոքական եղբարց մասին։

Մեք բողոքականութեան հակառակ չենք երբէք, քանզի դաղափարաց ազատութիւնն կը յարգենք՝ հետեւելով դարին պահանջմանց. սակայն ազգային տեսակէտէն դիտելով՝ այդ կրօնական պատակտումներն Հայ ազգի գոյութեանն վտանգ սպառնացող տարրեր կը ճանաչեմք, քանի որ կրօնի ազատութեան պատրուակին տակ հատուածական բաժանումներ կը տեսնենք, որք թէ բարոյապէս և թէ տնտեսականապէս կը ջլատեն Հայ ազգի հաւաքական զօրութիւններն։

Ցեղւոյս Հայ երիտասարդութիւնն յենակետ է արած իւրեան ազգութեան նախադասութիւնն, իսկ Հայ-բողոքականք կրօնն միայն կը ճանաչեն և ազգութեան դաղափարն կրօնին զոհել կը ձգտին. մինչև անդամ ազգային լեզուի նուիրականութիւնն կը սրբապղծուի նոցա կողմանէ թէ՝ ընկերական խօսակցութեանց մէջ և թէ պաշտօնական ժողովարանի քարոզներում և աղօթքներում, քանզի պարոկերէն կը քարոզեն, պարոկերէն կ'աղօթեն, պարոկերէն կ'երգեն, և մինչ անդամ մկրտութեանց և պսակաց արարողութիւնքն պարոկերէն կը կատարուին՝ Ամերիկեան Միշնէրների Հայ լեզուին անգիտութեամբ. և ո՞ր հայ բողոքականն ասա նախանձախնդիր է այդ ազգային անպատուութեան, քանի որ կրօնական պատուոյն ո՛չինչ վնաս չունենար եթէ Հրեայ լեզուաւ ևս կատարուին այդ պաշտօններն։

Կը կրկնենք դարձեալ որ մեք բողոքականութեան հակառակ չենք, բայց հակառակ ենք բնականապէս այն վնասակար դաղափարին, որ մեր ազգութեանը, որով և մեր գոյութեանը կը սպառնայ։ Բաժանումն անկումն ասել է, մանաւանդ երբ անհեթեթ պարագայներ կը դան խառնուելու այդ բաժանման մէջ՝ զայն աւելի վտանգաւոր անելու համար։

Ուստի կը հրաւիրեմք տեղւոյդ մեր բուղբական եղբարց ազգասիրական ուշադրութիւնն, որպէս զի իւրեանց ազգեցիկ խորհուրդներն չդնան երրեմնապի այս նորընծայ բարեկարգեալներին հաղորդելու, որ միայն կրօնի թերթերն չեն դիտեան միշտ առանց ազգային ո՛և է մի գաղափարք եւ ընդ նմին տատելու։

—Իսկ գալով մեր հոգեւորական իշխանութեան՝ ոչինչ հաճելի լուրեր կարող եմ աւետել ձեզ. անտարբերութիւն մեռելատիպ . . . : Միայն իբրեւ լուր այս չափ կը գրեմ, որ մինչդեռ ի Նոր Ջուղայ Մ. Պրուսոմն, գերմանական ընկերութենէն, Ս. Առաքելոցդին թիւն տակ, բողոքական ոգւով անշուշտ, կը կրթէ 150 Հայ մանկունք, մեր ազգային Կեդրոնական վարժարանն ամբիւր հոյակապ չէնքովն և տարեկան 1000 թուման հատատ եկամուտովն 24 թշուառ մանուկներ միայն կը պատսպարէ իւր յարկին տակ՝ երեք տարիներէ ի վեր ժողովրդային և առաջնորդային անվերջանալի երկպառակութեանց շնորհիւն։

—Անցեալ ամսոյ վերջերում մի երիտասարդ երեւեցաւ աստ 30–35 տարեկան, կապոյտ աչերով, չագանակագոյն մօրուքով և պարթեւ կազմուածքով, կոիկի հագնուած և մաքուր հայախօս, որ զինքն Որամ Ցակոբեան կը կը կոչէր, իբրեւ ծնունդ Բաղիշոյ և այժմ բնակիչ Կարնոյ, որ յանուն Հայ բանտարկիլոցն Կարնոյ և ընտանեաց նոցին գումարներ կոչելու եկած էր միամիտ հասարակութեան գրպանէն, ինչպէս ի Դավրէժ և այլ տեղեր ունէր կորզած. սակայն երբ մի պաշտօնական յանձնարարական ուղուեցաւ նորանէ, մի այնպիսի մեծամեծերի թուղթ ներկայեց որ յիշեցուց մեզ Խաչատրներն, և որոյ գլխին գրուած էր խոշոր շեղագիր և ամենամեղ ձեւով

«Երէվանի և Աղնուամէծար Ազկասէր Պ. Արամ Ցակոբեանին»։

Նարոնակութիւնն շատ սրտաճմլիկ էր, և մինչեւ անդամ վտահօրեն գրուած էր մէջն թէ՝ «մարդիկ իւրեանց հագի հագուստներն անգամ չպիտի խնայեն անշուշտ ծախելու՝ այսպիսի մի հասարակաց գործի նահատակներին օգնելու համար»։ Եւ ինչպէս վերառուութենէն կարող էք մակաբերել, անեւատալի բաղութիւն տառասխալաց։

Հաւակ ուրեմն կը գային ստորագրութիւնք, և նոցա տակն խոշոր պաշտօնական կնիքներ, որպէս թէ Հայաստանի թէ՝ Առաջնորդների, թէ քաղաքական ժողովների և թէ «Հասարակաց Ընկերութեանն» լինէին, սակայն այդ ստորագրութիւնն անդամ տառասխալներով լի էին և կնիքներն այնքան անարուեստ որ ուղիղն ասելով չկրցանք մեր ծիծաղը բռնել և ահա այս ճախող պարագաներ նորա օձիքն ուսին երիտասարդ դաղ ձեռքն, սակայն այնքան ճարպիկ էր նա, որ երկրորդ օրն աներուութիւնս այս տեղէն, չեմք գիտեր ո՞ր կողմ և ո՞ր միամիտներին որսալու համար իւր թակարդին մէջ։ Կը լսենք նաեւ որ գնալուն՝ ստատնացած է թէ ազգային լրաթերթից մէջ և թէ դաշտանական ժողովարանի քարոզներում և աղօթքներում, քանզի պարոկերէն կը քարոզեն, պարոկերէն կ'աղօթեն, պարոկերէն կ'երգեն, և մինչ անդամ մկրտութեանց և պսակաց արարողութիւնքն պարոկերէն կը կատարուին՝ Ամերիկեան Միշնէրների Հայ լեզուին անգիտութեամբ. և ո՞ր հայ բողոքականն ասա նախանձախնդիր է այդ ազգային անպատուութեան, քանի որ կրօնական պատուոյն ո՛չինչ վնաս չունենար եթէ Հրեայ լեզուաւ ևս կատարուին այդ պաշտօններն։

Կը կրկնենք դարձեալ որ մեք բողոքականութեան հակառակ չենք, բայց հակառակ ենք բնականապէս այն վնասակար դաղափարին, որ մեր ազգութեանը, որով և մեր գոյութեանը կը սպառնայ։ Բաժանումն անկումն ասել է, մանաւանդ երբ անհեթեթ պարագայներ կը դան խառնուելու ստահակները ճշմարիտ որսորդութիւն մը սկսան՝ ձեռք ձգելու համար բոլոր կատուներն, և որչեալ ժամանն՝ երեք հարիւրէ աւելի մարդիկ կը գանուէին չգենաւուն գրասենեակի՝ ամեն ձեւէ և ամեն մեծութենէ կոչումներով, որք կը պարուանակէին ամեն ցեղէ և ամեն գոյնէ կատուներ, և նոյն իսկ ձագեր։

Այլ Պ. Ռէսթրն, որ աւելորդ է ըսել թէ չարաճճի վարպետարդին մը կրնէ հրնարուած մատացածին էակ մ'էր, գգուշացաւ երեւան ելնելէ, և ժամ մը անօգուտ կերպիւ սպասելէ յետոյ, ստահակները թողուուին իրենց անասունները, գէթ այսպէս վայելելով կատուներու արշաւի մը զուարճալի տեսարանը։

Ծ—ռնոցոս—Ռէրն է Մէացեալ Նահանգս.—Ամերիկացիք միայն կ'ըմբռնեն թէ ի՞նչ է ծառուցումը։

Վերջերս գործակալութիւն մը կազմուած է ի Նիւ Եորք, և ներկայացուցիչներ զրկած է Միացեալ-Նահանգաց ամեն կարեւոր ծովափանց վրայ, պաշտօն ունենալով բանակցիլ այն լուզացող կանանց հետ, որք ամենէն աւելի իրենց վրայ կը գրաւեն հանդիսականաց ուշն և ուրուշը։

Գիտուած լինելով որ, ծով մտնելու ժամուն, ամեն աչեր կեդրոնացեալ են գեղուհեաց վրայ, վերոյգրեալ գործակատարք ձիրաքար կուտան անոնց ծովու հանդերձներ, մեծամօտս և փայելուչ, որոնք ա. կրնայստ տեղ մը կը կրեն, ոսկեզօծ տառերով, ծանուցումմ մը այն ինչ միջատապան փոշիին և կամ մազի վերանորոգչին համար։

Գործակալութեան հետ գաղն դնող կանայք պարտին առնուազն կէս ժամ մնալ ծովուն մէջ, ջանալով միշտ ջուրին երեսէն երթալ։

Հնմալայա լերանց մէջերը.—Ենդ կատաղի Հիմալայա գօտւոյն մէջ, ի Սիքքիմ ճանբարդող Ֆրանսացի ուղեւոր մը հետեւեալ նկարագրութիւնը զրկած է փարիզեան լրագրի մը.

Սիքքիմի մէջ 1100 է աւելի պուտտայական մատուռներ, վանքեր կան, բնակարան ամեն հոգեւորականաց, որք անդ կ'սպասատանին տուրք չվճարելու համար։ Այդ ամեն տաճարները կառուցուած են ժայռի մը գագաթը կամ սեպածայրի մը կռնակը, և ի հարին ամրոցներ կը լինին, որովհետեւ վանականներն երկրին ճշմարիտ տէրն են, զոր կը կառավարեն հոգեւորապէս և զինուորապէս։

Այդ վանքերէն մին կը գտնուի անմատչելի կատարի մը ծայրը, 2000 մետր բարձրութեամբ անդունդին վրայ կախուած, արծուի բոյնի մը նման, առ ոչինչ գրելով ամեն յարձակում։

Աբեղայները, ծիրանեգոյն կամ կարմիր պատմուճաններ հագած, կը մտնեն ու կ'ելնեն ծուռ ակնարկ մը նետելով պղնձեայ աւազանին վրայ որ կը փայլիլի դրան մօտ և ուր հաւատացեալը կը դնեն իրենց հաւատնուէրներն։ Ցաճախ շուկայներ կը հատուուին տաճարին մօտ և համբիչներ, Պուտտայի պատկերներ և աստուծոյ կեանքը պատմող գրքեր կը ծախուին։ Եւ իրոք հետաքրքրաշարժ տեսարան մ'է դիտել այդ խեղճ բնիկներն, այնքան քաղցրաշարժոյր և հանդարտարարոյ, ծունր դրած տաճարին առջեւ, ծաղիկներ նետելով պաշտեցեալ պատկերին և իրենց երերուն ձայնիւ կրկնելով պուտտայական աղօթքը.

Կ'ապաւինիմ գիտութեան մէջ,
Կ'ապաւինիմ խաղաղութեան մէջ
Կ'ապաւինիմ երբայրութեան մէջ

մինչդեռ կատաղ երաժշտութիւնը լերանց արձագանգներուն կը նետէ իւր վեհ դանդիւնները։

Է. ՅՈՒՅԱԿ

Հանգանակութեան շրջաբերեան ոսոյց շրջապատի Ադդ. Գերեզմանատան Իսկէ-դարի

Զ. ցուցակէ փոխադրեալ գումար դահեկան 31,587։

Մեծ. տեսրք

Խորով Պէյլէրեան 1,8030. Յարութիւն Ադանեան 540. Բարեպաշտուհի Տիկին Թ. 432. Մաքսուտ Տէվրիշեան 324. Միհրան Գաբամճեան 324. Յովհաննէս Գալիքաճեան 324. Սարգիս Եաղլիքիկեան 324. Բարսեղ Լուսինեան 216. Տօքթ. Գաբրիէլ Թաշճեան 216. Թորոս Ղազարոսեան 216. Լիւտն Մ Փափազեան 216. Տիկին Հռիփսիմէ Ակշճեան 216. Յովհաննէս Ժամկոչեան 216. Վ. սեմ Յովհաննէս Սուրէնեան 216. Տիկին Նարդուհի Խաչէնտրլեան 216. Նիկողոս Միրիճանեան 216. Սահակ Եըլիկեան 216. Տօքթ. Վահրամ Թորդոմեան 215. Տիկին Տիրուհի Գալիքաճեան 216. Յարութիւն Մուրատեան 168. Աբրահամ և Յարութիւն Զաքարեան 108. Աբրահամ Ալեքսանդրեան 108. Ամպարձեան Եղրարք 108. Բարսեղ Միրիճանեան 108. Բիւզանդ Աբրահամեան 108. Գարեգին Թէմուրճիբաշեան 108. Տիկին Զիւմրիւտ Փալանեան 108. Զօրա Փէչտիմաճեան 108. Տիկին Թագուհի Ինճիճեան 108. Խաչատուր Զօրթանեան 108. Խաչիկ Լքմէճեան 108. Կարապետ Պէշիկթաշլեան 108. Կարապետ Ֆէրմանեան 108. Համբարձում Սանասճեան 108. Հաճիկ Ռուբէնեան 108. Մարտիրոս Սարգիսեան Ճարտարապետ 108. Յակոբ Զէյէեան 108. Յարութիւն Ազնաուրեան 108. Յարութիւն և Եղբ. Մըրմըրեան 108. Յովհաննէս Թօմիկարլեան 108. Յովհաննէս Սեւորդեան 108. Նշան Ճիվանեան 108. Շաբէեան Եղբարք 108. Պողոս Սէզգէրեան 108. Ռուբէն Աթանասեան 108. Ռուբէն Մանուէլեան 108. Սարգիս Զարիճեան 108. Ազիկ Նորատունկեան 108. Սերոբէ Պասմաճեան 108. Սիմէօն Գալաղեան 108. Տիգրան Արալանեան 108. Տիգրան Խաչատուրեա 108. Թրէնկեան Եղբարք 108. Բանորք փռան պէյլիկի Գուզկունճուգի 108։ Գումար 41,167։

Ի դիմաց Յանձնաժողովոյ
Նախագահ
ՄԱՏԹԷՈՍ ԵՊԻՍԿ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

ՏՕՔԹԷՈՌ ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ՊՈՐԹԻ ԵՒ ՏՂԱՅՈՅ ՀԻՒԱՆԴԱԲԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՍՆԱԳԻՏ ԲԺԻՇԿ

Այս անգամ իր Եւրոպա ըրած ճամբորդութենէն վերադառնալով, սկսած է բան առուչիոյն Լէնի-ճամիի մէջ կայսերական թոռիտատ և ժամադրոյթիւ դէմ Նոր-Եօրքի Գեղարանը ամէն օր ժամը 7էն մինչեւ 11 հիւանդ ընդունիլ. իսկ կիրակի օրերը Բերա Աբրահամ-փաղոյ թիւ 1 իր տունը Պորթի և Տղայոց հիւանդութիւններու դարմանելու։ 4—16

Ա Զ Դ

Ծարգոյ հասարակութեան կը ծանուցուի թէ Ղ. Պարսիկ Եէնի-ճամիի գրան կից թիւ 13, Ս Մ. Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ գտնուած բոլոր տարան-ները շատ զեղեցիկ գներով էր ծախուին հինգ-տասնմեկեր 20 երկու-չարեակ օրէն ի վեր։

Ծարգոյ հասարակութիւնը կը հրաւիրուի այցելել յիշեալ վաճառատունը և օգուտ քաղել այս պատեհութենէն։

ԴԵՂԱՐԱՆ ՆՈՐՄԱԼ

ՀԱՄԲԻՍԿ ԷՄԻՐԶԷԵԱՆ,

ՍՈՒԼԹԱՆ ՄԱՀՄՈՒՏԻ

ԳԱՄԲԱՐԱՆԱՆ ՀԻՆԴ ԴԷՄԸ

Տէօրթէօր Կրէկուան որ 15 տարիներէ ի վեր Բարիզի հիւանդ անոցաց մէջ իւր բժշկական արհեստը խիստ ճարտարութեամբ ի գործ դնելէ յետոյ ի Պոլիս հաստատուած է, ամեն տեսակ հիւանդներ կ'ընդունի ամեն օր մինչեւ կէս օր, և Կիրակի օրեր Զրի պիտի ընդունի կարգաւ հիւանդներ։

Տօքթէօր Ռոպէնսոն, մասնագէտ Սամբոլ և Ազեաց հիւանդութեանց, ինչպէս նաեւ Սիպիլիս գործարանաց և ազգային ախտի, պիտի ընդունի իրեն դիմող հիւանդները Հորեքշաբթի և Շաբաթի օրերը ժամը 7էն մինչեւ 9ը։

Հանրածանօթ և ճարտար ուրիշ բժիշկ մը պիտի ընդունի ԶՐԻԱԲՈՒՐ իրեն դիմող ամեն հիւանդներ ամեն օր ժամը 9 էն 11։

Ցաճախորդք խիստ գոհ պիտի մնան թէ՝ վերոյիշեալ մեծանուն բժիշկներէն և թէ՝ Դեղարանէն, ուր կը գտնուին ո՛չ միայն Եւրոպայէն բերուած դեղեր և գործիքներ, այլ մեծ խնամով կը պատրաստուին բոլոր դեղերը։

Խիստ ածան դներ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել Պոլսոյ ազնիւ հասարակութեան թէ այդ մայրաքաղաքին մէջ կը շինուին եւ կը ծախուին յոյժ գէշ տեսակ եւ ստորին վառարաններ, որք իմ Գործարանիս ԹԱՐԴԱԽԵԱԼ նշանը կը կրեն և իմ ՀՈՒ։ ԿԵԱԼ վառարանաց կեղծերն են։

Ուստի պարտ անձին կը համարիմ ծանուցանել հասարակութեան թէ Թուրքիոյ համար իմ ՄԻԱԿ ներկայացուցիչս է

ՀԷՕՆՐԻԽ ԼԱՆԺ

—24, Բերլիզիզ Պազար, 24—
—32 Մահմուտիէ Խանում 32—

Ղ. Ա. Լ. Ա. Թ. Ի. Ա.

Որ արտօնեալ է ըստ օրինաց տարամարութեան դատ բանալ յիշեալ անձանց դէմ։

Ռ. ԿԷՊԻՒՐԹ
VII,— Kaiserstrasse No 71

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՊ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգային ժողովը նիստ չունի յառաջիկայ ուրբաթ օր, հետեւեալ երեսուներկուի պատրիարքական ընտրութիւնը թողուած է Նոյեմբեր 15 ի ուրբաթ աւուր։

Ազգանուէր Հայասէրաց Ընկերութիւնն հետեւեալ շնորհաւորական հեռագիրն ուղղած է առ Վեհ. Մակար Կաթողիկոս։

Ազգանուէր Հայասէրաց Ընկերութիւն պատիւ ունի մատուցանել Ձերդ Վեհափառութեան ջերմ շնորհաւորութիւնք և որդիական ամենախորին մեծարանք։

ԱԶԳ. ՀԱՅ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ա. ասիկ Կրօն. ժողովոյ վերջին նստին որոշումներն։

1. Մայր եկեղեցւոյ քահանայից դասն և թաղ. խորհուրդն, եկեղեցւոյ ատաղձեցն և լուսարարապետ Տ. Սուքիաս քահանայի հրաժարագիրը ժողովոյ մատուցանելով, խնդրած էին որ այս հրաժարագիր չընդունուի։ Ուստի Կրօն. ժողովն համաձայնելով Մայր եկեղեցւոյ քահանայից դասուն և թաղ. խորհրդոյ բաղձանաց, որոշեց մերժել և չընդունիլ Տ. Սուքիաս քահանայի հրաժարականն իւր կրկին պաշտօններէն։

2. Որոշեց հրաւանդ ղրկել այն դասառներն՝ ուր առաջնորդ չի գտնուիր, որպէս զի ընդ փոյթ առաջնորդի ընտրութեան ձեռնարկեն։

3. Որոշեց Գասպարի զի համար քահանայ մը ձեռնադրել և արդէն ընծայացու մը ներկայացած լինելով, պէտք եղած քննութիւնը կատարելէ յետոյ նորա ձեռնադրութիւնն արտօնեց։ Նոյնպէս Մարզուանի համար ներկայացեալ ընծայացուին ձեռնադրութիւն եւս արտօնելով, յանձնեց Գեր. Եղիշէ Եպիսկոպոսի։

4. Որոշեց հեռագրաբար Պոլիս կոչել Շիշմանեան Գեր. Ղեւոնդ Եպիսկոպոսն որ Եւրոպիա կը գտնուի։

5. Կեսարիոյ Ս. Դանիէլի վանուց վանահայր կարգեց Սանտալեան Գեր. Ստեփաննոս Եպիսկոպոսն, ի խնդրոյ վիճակին Գեր. առաջնորդին և ժողովրեան։

6. Զնքուշի վանուց վանահայրի օգնական կարգեց Տ. Ամբակում վարդապետ։

7. Որոշեց գոհունակութեան և քաջալերութեան գիր մ՚ուղղել առ Գեր. առաջնորդն Կեսարիոյ որ իւր վիճակին վանուց մէջ գիշերօթիկ ժառանգաւորաց վարժարան մ՚ունի և մեծ խնամք ցոյց կուտայ այդ հաստատութեան յառաջխմութեան և զարգացման համար։

Պարտու Գեր. քարոզիչն և տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ անդամք երէկ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ներկայանալով՝ հրաւիրեցին զն. Սրբազնութիւն յառաջիկայ կիրակէ օր պատարագել Պարտու եկեղեցւոյն մէջ, որոյ տօնախմբութիւնն է նոյն օր։

Գուզկունճուգի Թաղ. Խորհուրդը կը խնդրէ մեզէ ծանուցանել թէ գիւղն Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ նորոգութիւնն, որ եօթը շաբաթէ ի վեր ըսկըսած էր, աւարտած լինելով, յառաջիկայ կիրակէ, 10 Նոյեմբեր, Ս. Հրեշտակապետաց տօնին առթիւ, Ամեն. Խորիմեան Հայրիկ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ և քարոզ պիտի խօսի։

Քիլիսի ազգային վարժարանի Հոգաբարձութիւնը կը խնդրէ մեզէ հրապարակաւ իւր խորին շնորհակալիքն յայտնել Հայոց Միացեալ Ընկերութեան, որ, ըստ խնդրանաց Հոգաբարձութեան, բարեհաճած է վարժարանին նուիրել իւր հրատարակած գրքերէն անցեալ տարի 30 և այս տարի 150 հատոր զանազան դասագրքեր, 50 հատոր դպրոցական տետր և 5 հատ աշխարհագրական քարտէզ։

Նմանապէս Ա. Ընթացքի Վարդանց ընկերութիւնն իւր շնորհակալիքը կը մատուցանէ Միացեալ Ընկերութեանց, որ Ընկերութեան վարժարանին նուիրած են 130 զանազան դասագրքեր և 200 դպրոցական ու զարգացութեան տետրեր։ Նոյնպէս և իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն Ա. Պիպէռճեան, Գ. Պաղտասարեան, Յ. Վէմեան, Գ. Թոփալեան և Յ. Արալանեան Տեարց, որ զանազան լրագրեր և հանդէսներ նուիրած են վարժարանին։

Կարսէն մեզ կը գրեն։

Կարս քաղաքին մէջ կը դտնուի Հայոց Մայր եկեղեցի մը Սուրբ Աւետեաց նուիրեալ։ Այս տաճար 936 (Յ. Ք.) թուին Աբաս թագաւորին օրով և նորա օգնութեամբը կառուցուած է։ 24 տարի թագաւորելէ վերջը 960 թուականին կը մեռնի և կը թաղուի իւր շինած եկեղեցւոյն մէջ։ Մինչեւ 1878 ի թուրքо-ռուսական պատերազմն այս գերեզման պահուած էր անայլայլ հանդերձ իւր չրջափակով, սակայն այդ միջոցին տաճարն հացի և ցորենի մթերանոցի տեղ գործածուեցաւ։ Երբ Ռուսք տիրեցին այս քաղքին, Միքայէլ Միքայէլովիչ Մեծ դուքսն հրաւիրեց Հայերն տէր լինել այն տաճարին, բայց այս վերջինները զանազան պատճառներով փախցան այդ հրաւէրն ընդունելու։ Յայնժամ Ռուսիոյ տերութիւնը 25,000 ռուպլի ծախսելով նորոգեց Մայր եկեղեցին և Աբաս թագաւորին գերեզմանն յատուկ խնամոց առարկայ դրաւ, բայց այժմ, գերեզմանն որ եկեղեցւոյ դաւթին մէջն է, արձանագրութիւններովն իսպառ ջնջուած է։ Չրջափակն, որ քարաշէն էր, փլցուած է։ Հիմա գերեզմանին տեղն անգամ չճանչնալիր։ Ի՞նչ փոփոխութիւն, բայց կարելի՞ է մեզէ ջնջել պատմութիւններն։ • • •։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԸՆԴ ՄԷՋ ՍԵՐԲԻՈՅ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ

Ի պատասխանի այն հեռագրոյն որով Ալէքսանդր Իշխանը ծանուցանելով թէ Սերպիա պատերազմ հրատարակած է Պուլկարիոյ դէմ, օսմանեան գերիշխան Պետութեան ազակցութիւնը կը հայցէր, Վեհ. Սուլթանն հետեւեալ իմաստով հեռագիր մ՚ուղղած է Ն. Բարձրութեան։

«Պուլկար իշխանապետութիւնն՝ «սեպտ. 18 ի յեղափոխական շարժմամբ «և իւր համապատասխան նպատակներով, «իրաց արդի կնճռատ վիճակին պատ«ճառ եղած լինելով, Ալէքսանդր Իշ«խանն՝ որ նպաստած և գլուխ կանգ«նած է այս շարժման, միակ պատաս«խանատուն է պատերազմի։ Հետեւա«բար, գերիշխան պետութիւնն որոյ «դէմ ապստամբած էր, չկրնար օգ«նութեան հասնիլ նմա։

«Բ. Դուռը ձեռք պիտի առնու «պարագայից պահանջած միջոցները, «սակայն հարկադրեալ է ձեռք չկար«կառել ապստամբ Իշխանին»։

Իրաց արդի վիճակին առթիւ, մեծ տէրութեանց ուղղեալ շրջաբերականն ծանուցցուիր երէկ իրիկուն ղըրկուեցաւ Բ. Դրան կողմէ։

Այս ծանուցագրով, Բ. Դուռը տեղեկութիւններ կը հաղորդէ Սերպիոյ և Պուլկարիոյ կողմէ հասած պաշտօնական հեռագրոց վրայ և Դեսպանախորհրդոյ աշխատութեանց ընդփոյթ ուսումնասիրման անհրաժեշտ պէտքը կը յիշեցնէ, բացատրելով անոր կարեւորութիւնն։

Ալէքսանդր Իշխանն դեռ մինչեւ երէկ իրիկուն պատասխանած չէր Բ. Դրան վերջին հեռագրոյն։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՎԱՍ այս առաւօտ հետեւեալ հեռագիրը կը հաղորդէ մեզ։

Պէլգրատ, 17 Նոյ.—Պաշտօնական ցուցակ մը կը ծանուցանէ թէ սերպ զօրքերը գրաւեր են զԹրն, բազմաթիւ գերիներ բռնելով։ Երկու պուլկար վաշտ անձնատուր եղեր են։ Պուլկարները բոլորովին յաղթուեր են։

Նախարարաց Խորհրդոյ շաբաթ աւուր արտասովոր նիստէն յետոյ, Բ. Դուռն հեռագրաբար հրամայած է Վերին Ալպանիոյ կայս. զօրաց հրամատար Էվիյսէլ փաշային և Եպիրոսի սահմանագլխոյն վրայ հանախմբեալ զօրաբանակի հրամատար Ահմէտ Էյուպ փաշային «մեծ արթնութեամբ հսկել, և «եթէ լսէնկում մը տեղի ունենայ՝ «գործել առանց ուրիշ հրահանգի սպա«սելու և իրենց անձնական պատաս«խանատուութեան ներքեւ»։

Սոֆիայէն կը գրեն թէ Պուլկարք յետոյն ծայր անարգանաց ներքեւ կընկճեն քաղաքին յոյներն, այնպէս որ աւելի եւս կը դրգռեն Յունաստանի զայրոյթն իրենց դէմ։ Ի մէջ այլոց, Պուլկարք պատաներ են Եօրկիոս Թագաւորի պատկերն ուր որ գտեր են զայն։

Թէեւ երկու օրէ ի վեր զրոյց կը շրջի թէ Եպիրոսի և Մակեդոնիոյ սահմանագլխոյն կողմէն հելլենական զորքերն յառաջ քալել սկսած են, սակայն պաշտօնական կամ անպաշտօն ո՛ր և է հեռագիր չհաստատեց զայս լուր։

Աթէնքի մէջ մեծ յուզում կը տիրէ սերպական զօրաց Պուլկարիա մրտնելուն պատճառաւ։ Բայց Եօրկիոս թագաւորն իւր խոհեմ և հանդարտ ընթացքով կը ջանայ միտքերն հանդարտեցնել։ Կը կարծուի ուրեմն թէ Աթէնքի մէջ օտար ազդեցութիւնք մեծապէս կը ծանրանան Եօրկիոս թագաւորին որոշմանց վրայ։

ԴԵՍՊԱՆԽՈՐՀՈՒՐԴ

Դեսպանախորհրդոյ երկուշաբթի աւուր նստին մէջ, ժողովականք նախ եւ առաջ կարծեաց ընդհանուր փոխանակութիւն մ՚ըրեր են սերպо-պուլկարական պատերազմին ծագմամբ հատատեալ իրաց նոր վիճակին վրայ, եւ որոշեր են իրենց աշխատութիւնները շարունակել առանց այդ խնդրոյն միջամտելու։ Այս որոշման վրայ, խորհրդակցութիւնք շարունակուեր են ըստ առաջնոյն։

Եթէ այդ նստին մէջ Դեսպանախորհուրդը չէ կրցած վերջնական որոշման մը յանգիլ, պատճառն այն կը կարծուի թէ անգլիական դեսպանն իւր կառավարութենէն սպասած նոր հրահանգները չէր ստացած։ Հետեւաբար, եթէ Սրբ Հռոմայ մինչեւ այս իրիկուն ստանայ զայն, ինչպէս կը յուսացուի, այն ատեն կարելի կը լինի վաղը գումարել Դեսպանախորհրդոյ վեցերորդ նիստն։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ալէքսանդրիայէն կը հեռագրեն առ Տէրն Նէ՝ թէ 30,000 Սուլթանցիք հանմտրաւած են յԱպու-Համէտ։ Նաեւ 4000 Տէրվիշք՝ ընկերակցութեամբ 6000 գերեաց, Հսնտէքի անգլիական յառաջապահ գունդերէն իբր 70 մղոն հեռի կը գտնուին։

Այս թիւեր հաւանարար չափազանցեալ են, կը յարէ հեռագիրն, այսու հանդերձ սա ճշմարիտ է թէ Ա. բարք եգիպտոսի վրայ կը քալեն։

Գահիրէէն ալ անցեալ ուրբաթ աւուր թուով կը հեռագրեն առ Թաֆիք Սուլթանցի ապստամբաց եւ անգլիացի զօրաց միջեւ ճակատամարտ մը տեղի ունեցեր է։ Եգիպտական մասուն յոյժ մատնոց կ՚երեւի ապստամբաց յաղթեալ լինելու։

Թէհրանի օսմանեան դեսպան Խալիլ պէյ իւր պաշտօնատեղին հասնելով գործի ձեռնարկած է։ Ն. Վսեմութիւն յոյժ սիրալիր ընդունելութիւն գտած է պարսկական կառավարութեան կողմէ։

Եղմտական բարձրագոյն Ցանձնաժողովն երէկ դարձեալ ի նիստ գումարեցաւ։ Ներքին գործոց պաշտօնատան մէջ նախագահութեամբ Ներքին գործոց Նախարար Վսեմ. Միւնիր փաշայի և խորհրդակցութեանց դլխաւոր ատարկան եղաւ տասանորդի տրոց խնդիրն։

Սպարապետութեան դատական ճիւղի նախագահ Մահմուտ Մէհուտ փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին հետ։

Միրիլիվայի ատիճան տրուեցաւ Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշային փեսայ և արքունի զինուորական վարժարանի ուսուցիչ Նէգիբի պէյի։

Աստրիական դեսպանատան առաջին թարգմանն երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին և խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտիի հետ։ Այս տեսակցութենէն յետոյ, Տատեան էֆէնտի Բարձր. Մեծ-Եպարքոսի քով երթալով, ինչ ինչ հրահանգներ ստացաւ։

Վեհ. Սուլթանի թիկնապահ Մէհմէտ փաշա և գնդապետ Խայրի պէյ, որք Ն. Կ. Վեհափառութեան կողմէ Իմիրլդի ականակուռ պատուանշանը կը տանին Եգիպտոսի Բարձր Խեդիվին, երէկ ռուսական թղթատար շոգենաւով Ալէքսանդրիա ուղեւորեցան։

Պէրլինի օսմանեան դեսպան Թէվֆիզ պէյ երէկ իւր հետեւորդաց հետ, վառնայի ճամբով իւր պաշտօնատեղն ուղեւորեցաւ։ Թէվֆիզ պէյի կընկերանալ կայս. Պալատանքարտուղարներէն Բեամիլ պէյ։

Արքունի զինուորական վարժարանաց տնօրէն Զէքի փաշա և ընդհանուր քնիչ Թօն Ցէր Կոյճ փաշա նախընթաց օր զինուորական վարժարանի սպայակոյտի ուսումնասիրաց աշակերտաց հետ Թնդանօթարան երթալով, զինուց գործածութեան վերաբերեալ գիտելիքներ ուսուցին անոնց։

Դերմանական դեսպանատան առաջին թարգմանն երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշայի հետ։

Աւստրիական շոգենաւ մը երէկ Իրիկուն 300 ձի բերաւ կայս. բանակաց գործածութեան համար։

Փիլիպէի Ռուսական հիւպատոս Պ. Սորոխին Բեգրսպուրկէն ճանապարհ եղած է մայրաքաղաքս դալու համար, ուստից իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

Նախընթաց օր մայրաքաղաքս հասան տասնեւհինգ անգլիացի մեքենագործք, որք օսմանեան նաւատորմին մէջ պիտի գործածուին։ Ասոնց հետ պայմանագիր կնքուած է երկու տարուան համար։

Պուլկարէն կը գրեն թէ օսմանեան նաւատանգիստներէ հասնող ապրանաց վրայ, մաքսատան կողմէ Բեպէրէ ուներեն կամ ոչ, ըստ արժէքին 0/0ին 8 մաքսատուրք մը կ՚առնուի։

Այս տնօրինութիւն ի գործ դրուիլ սկսած է նոյեմբեր 1էն։

Եգիպտոսի պատուիրակ Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշայի և իւր ուղեկցաց մեկնելու օրը որոշուած չէ տակաւին։ Այս յապաղման պատճառ կը կարծուի Վերին Նեղոսէ հասած ծանրակշիռ լուրերն օրք կը վերաբերին Սուլանցւոց յառաջխաղացման։

Նախընթաց օր մայրաքաղաքս հասան տասնեւհինգ անգլիացի մեքենագործք, որք օսմանեան նաւատորմին մէջ պիտի գործածուին։ Ասոնց հետ պայմանագիր կնքուած է երկու տարուան համար։

Պուլկարէն կը գրեն թէ օսմանեան նաւատանգիստներէ հասնող ապրանաց վրայ, մաքսատան կողմէ Բեպէրէ ուներեն կամ ոչ, ըստ արժէքին 0/0ին 8 մաքսատուրք մը կ՚առնուի։

Այս տնօրինութիւն ի գործ դրուիլ սկսած է նոյեմբեր 1էն։

Եգիպտոսի պատուիրակ Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշայի և իւր ուղեկցաց մեկնելու օրը որոշուած չէ տակաւին։ Այս յապաղման պատճառ կը կարծուի Վերին Նեղոսէ հասած ծանրակշիռ լուրերն օրք կը վերաբերին Սուլանցւոց յառաջխաղացման։

Լոնտրայի օսմանեան նորընտիր դեսպան Բրահէմ փաշա հրաման ստացած է իւր պաշտօնատեղին ուղեւորիլ ընդ փոյթ։ Ն. Վսեմութիւն կը պատրաստուի մեկնիլ յառաջիկայ շաբաթ օր։

Եվգաֆի Նախարար Սուպհի փաշա բաւական ծանր կերպիւ հիւանդ է։

Սեբաստիոյ հելլենական հիւպատոս Պ. Կէնոնտոս՝ Ամէնքէն մայրաքաղաքս եկաւ ուր պիտի աշխատի կայս. կառավարութենէն ստանալ իւր պաշտօնի վաւերացման գրերն, անմիջապէս յետոյ ճանապարհ ելնելու համար։

Պուլկարական ազգութիւնք առնուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ վերջերս տեսակցութիւն մը տեղի ունեցեր է պուլկարական շարժման պարագլուխներուն և Փիլիպէի ռուսական հիւպատոսարանի գործակատար Պ. Իկէսթրոմի միջեւ։ Այս տեսակցութեան միջոցին ջանքեր եղեր են այլ և այլ խոստումներով ձեռք բերելու համար շարժման պարագլուխներն որք սակայն բացարձակապէս Իշխանին կողմը բռներ են, յայտարարելով նաեւ թէ չեն ուզեր այդ մասք բանակցութիւն իսկ շարունակել։

Տեղական լրագրքը վերջերս հրատարակեցին թէ դատական պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը կազմուած է դատական ծախուց վրայ կարելի եղած զեղչն ընելու համար։

Ըստ մեր մասնաւոր տեղեկութեանց, յանձնաժողովոյ պաշտօնն այդ չէր, այլ պատժական ատեաններէն վճռեալ տուգանաց դանձման եղանակին վրայ խորհրդակցիլ։ Մինչեւ ցարդ, տարբերութիւն մը կը գրուէր պատժական և քաղաքային դատարաններէ տրուած վճռագրոց տրամադրած տուգանաց դանձման մէջ. առաջնոց կողմէն վճռուած տուգանքի մը համար դատապարտեալ մը բանտ կը դրուէր ի վճարումն այդ տուգանաց, մինչ քաղաքային դատարանի մը կողմէ տրուած վճռագրոց մասին այնպէս չէր։

Արդ, կը կարծուի թէ ոչ միայն յանձնաժողովը կը միտի բանտարկութիւնը ջնջել և անոր տեղ ուրիշ միջոցներ ցոյց տալ, ինչպէս կը լինի քաղաքային դատերու մէջ։ Բաց աստի կը լսենք թէ յանձնաժողովը պիտի որոշէ պատժական վճռագրոց համար վճարելի գումարներուն գանձման եղանակն, որով կարգ մը չնոթութեանց առաջքը պիտի կրնայ առնուիլ։

Բ-ԷՐԻՆՂԷ Բ-ՐԷԲ-ՈՒԹԻՒՆ կը ծանուցանէ թէ Արեւելեան Բումելիի մաքսային հասոյթից վրայ Կայս. կառավարութեան յատկացեալ գումարին վերջին թերհաշիւը վճարուեր է ի Կ. Պոլիս, սեպտ. 17ին, այսինքն պուլկարական ապատամբութեան ծագման առջի օրն, իսկ յաջորդ վճարումը որ պիտի լինէր հոկտ. 18ին, տեղի չէ ունեցած ցարդ։ Օսմ. Կայս. Պանքայի Փիլիպէի մասնաճիւղն, իւր պարտականութեանց մէջ չթերանալու համար, այդ պայմանաժամն յետաձգեցուցեր է առժամեայ կառավարութեան։ Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչական խորհուրդն որ երբէք ուշադրակ յարաբերութեան մէջ գտնուած չէ առժամեայ կառավարութեան հետ, այս պահանջքն և անոր հետեւանքներ ղրկած բացը Բ. Դրան ուշադրութեան ներկայացուցած է։

Մայրաքաղաքիս ֆրանսական հասարակութիւնը յայտնի լսեց Հռոդոսի ֆրանսական դեր-հիւպատոս Պ. Ֆրանքոյի մահը։

Հանգուցեալը ծնած էր 1834ին, և 22 տարիէ ի վեր կը ծառայէր իւր կառավարութեան։ 1867ին Գահիրէի հիւպատոսարանի գործակատար անուանեցաւ և պաշտօն վարեց երեք տարի։ Ապա Կ. Պոլիս կոչուեցաւ և հիւպատոսարանի մէջ ծառայեց երկար ժամանակ ամենայն կանոնաւորութեամբ և 1881ի վերջերը Հռոդոսի դեր-հիւպատոս անուանեցաւ։

Թաղէէի Ազգրիանուպոլսոյ թղթակիցը նոյեմբեր 2 թուով կը գրէ։

«Ադերբանդր Իշխանք վերջին անգամ Փիլիպէ գտնուած ատեն տեղւոյն իսլամ ժողովուրդը մեկիներին մէջ հաւաքելով ինքն ալ թարգմանի մը հետ եկած և Միւֆթիին հրամայած է որ Վեհ. Սուլթանի կենաց և բարօրութեան համար բարեմաղթութիւններ ընէ զոր Միւֆթին կատարած է անմիջապէս և Իշխանն ալ այս միջոցին գրէ խարին հաներ և բոլոր ներկայք բարձրաձայն «Ամէն» աղաղակեր են։

«Բարեմաղթութեանց աւարտելէն յետոյ, Իշխանք սապէս խօսած է «Պուլկարիոյ և Արեւելեան Բումելիի Միութիւնը կայս. կառավարութեան և բոլոր մեծ տէրութեանց կողմէ վերջնական կերպով ընդունուած է, ուստի պէտք է որ ամեն կարգի ժողովուրդք եղբայրական սիրով կենակցին և թշնամութիւնք վերջանան այլ եւս։ յետ այսորիկ կառավարութեան կեդրոնը Սոֆիա լինելով, ամեն ոք պարտի անդդիմել։ Քաղաքային և դատական պաշտօնեայք եւս վերստին պիտի կազմակերպուին։ Իշխանին այս խօսքերը պուլկար լեզուաւ արտասանուած լինելով, թարգմանն զայնս թրքերէնի վերածելով հաղորդած է բոլոր ներկայից։

Դատական նախարարութեան մէջ կազմեալ յանձնաժողովը, որ ժամանակէ մ՚ի վեր չէր գումարուեր, երէկ ի նիստ գումարեցաւ և դատական նախարարութեան պաշտօնէից վերաբերեալ խնդիրներով զբաղեցաւ։

Երէկ գիշեր Իւսկիւտար Իճատիէի մէջ հրդեհ ծագելով, երեք տուներ հրոյ ճարակ եղան։ Հակառակ հողմոյն սաստկութեան, ձեռք առնուած արագ և ազգու միջոցներով կարելի եղաւ արգիլել հրդեհին ծաւալումը։

Ատանայի մէջ քանի մը տարիէ ի վեր ամուսնական խնդիր մը ծագած է, զոր կ՚արժէ ներկայել մեր ընթերցողաց։

Շ... անուամբ Հայ-Հռոմէական երիտասարդ մը կը ծառայէր Ատանայի երեւելիներէն մէկուն տան մէջ։ Շ... կը սիրէր թրքական ասպն և շատ անգամ պատուհան կ՚ելնէր քնար ի ձեռին, պարապոյ ժամերն անցնելու։ Հայ օրիորդ մ՚ շուրջ 40 տարեկան, որ կը պատկանի հարուստ և պատուաւոր գերդաստանի մը, դրացի գոլով Շ... ի նստած տան, մասնաւոր ուշադրութիւն մը կը նուիրէ նմա։ քիչ առեն էն սիրահարութիւն կ՚սկսի երկուստեք։ օրիորդին զգացմանց անկեղծութեանը վրայ տարակուսիլ չէր կարելի, իսկ Շ... կը ընդնայք ըսել աւելի օրիորդին հարստութենէն հրապուրուած էր քան գեղեցկութենէն։ Երիտասարդը գործն աւելի յառաջ մղել ուզելով, սովորական ժամերուն իր պատուհանը կելնէր դրացի օրիորդը տեսնելու և նորա հետ սիրոյ արտայայտութիւն մը փոխանակելու մտօք։ Օրն ի վերջապէս Շ... ի բարեկամներն համոզեցին զՕր. Ֆ... որ մեկնի իւր հայրական տունէն և երթայ միանայ իւր տարփածուին հետ։ Օրիորդը շուտով կը համոզուի և Հայ-հռոմէականի մը տուն կ՚առաջնորդուի, ուր պտակի տարողութիւնն տեղի կ՚ունենայ ասկէ իբր երեք տարի առաջ տեղւոյն Հռոմէական ազգայնոց առաջնորդ Հայր Մուրատեանի ձեռամբ։ Հարսանեկան հանդէսները մի քանի օր կը տեւեն, և հարսն ու փեսան նուագածուցաց խմբի մ՚առաջնորդութեամբ վոլորցներուն մէջ կը պտրցուին։

Բ... ի ընտանիքն եղելութիւնը կ՚իմանայ, բայց խոհեմութիւն կը հարարի լուռ կալ և ընդունիլ իրաց վիճակը։ Սակայն Շ... հանդարտ չը կենար և իր ամուսնոյն հօրմէն ինկած մեծագումար ժառանգութիւնը պահանջելու կ՚ելնէ դատական իշխանութեան միջոցաւ։ տեղւոյն դատարանը կը մերժէ խնդիրը, բայց Շ... չդադարիր և իր պահանջմանը աւելի զօրութիւն տալու համար Ատանայի երեւելիներէն Հայ-հռոմէական անձի մը պաշտպանութեան տակ կը մտնէ, մինչդեռ Բ... ընտանիքն ալ Հայ-լուսաւորչական երեւելիներէն ազդեցիկ անձի մը պաշտպանութեան ներքեւ կը մտնէ։ Խնդիրը բնականաբար աւելի մեծ հանդամանք մը կ՚առնու, պարզ պահանջում մը հարար ու մէկ մեքենայութեանց առարկայ կը լինի, բայց կը տեսնուի թէ վերջինները միշտ յաղթական կը հանդիսանան, որովհետեւ Շ... և իւր ամուսինը նորանոր միջոցներով իրենց պահանջումը ձեռք անցնելու նպատակաւ կ՚տարուին վերջերս Կ. Պոլիս դալ։ Քանի մ՚օր վերջն Ատանայի ընդհանուր դատաքաղը հեռագիր մը կ՚ուղղէ տեղւոյս իշխանութեանց, խնդրելով որ երկու ամսոյք անմիջապէս շղթանաւ դրուելով առաքուին անդ։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց զանոնք մի քանի օր առաջ և ռուսական շոգենաւով առաքեց յԱտանա։ Կ՚երեւի թէ Ատանայի ընդհանուր դատախազը ծանր ամբաստանութիւն մը գտած է անոնց վրայ սոյն օրինակ միջոցի մը կարենալ դիմելու համար։ Ինչ որ ալ ըլլայ պատճառն, կը խոստանամք մանրամասնօրէն մեր տեղեկութիւններն հաղորդել։

Նիկոմիդիայէն կը գրեն մեզ թէ տեղւոյն ամեն ազգի անհատք, իրենց կարողութեանց համեմատ, Խարբէ և գուլպա կը նուիրեն կայս. բանակաց գործածութեան համար։ ասոնք կը յանձնուին գրեթէ ճանապարհ ելնող զինուորաց։ Երկի երեկոյ ժամ 12ին շոգենաւով մեկներ են 3000 զինուորք որք այլեւայլ տեղերէ եկած էին։

ԼԻՊԼԻՊԻՃԻ—ՔԱՏՐԻՅԼ

Յակոբ էֆէնտի Աստուր սոյն անուամբ ընտիր պարերգ մը յօրինած է, ազգային ազատաւոր երաժշտապետ Տ. Էփ. Զուխաճեանի Լեռնլեռնէն Հոր Աչք Օրէրէթէն առնուած և դաշնամուրի համար կարգադրուած։ Ամեն երաժշտասէրք, որք տեսած են զայն, կը հաստատեն թէ յառաջիկայ ձմրան սրահներուն մէջ մեծ յաջողութիւն ունենալ կոչուած է այդ զուարթ ու աշխոյժ խաղը։ —Կեդրոնատեղին է Թղթավաճառանոցն Յ. Արաքեան և ընկերութեան, Պոլիս, Հասի-տիկ Ճաստէսի, 34։

ՏՕՔԹԷՕՌ ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ՏՈՐԹԻ ԵՒ ՏՂԱՅՈՅ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏ ԲԺՇԿ

Այս անգամ իր Եւրոպա ըրած ճամբորդութենէն վերադառնալով, սկսած է ըստ առաջնոյն Եէնի-Ճամիի մէջ կայսերական Թղթատան և ժամացոյցին դէմ Նոր-Եօրքի Դեղարանը ամէն օր ժամը 7էն մինչեւ 11 հիւանդ ընդունել, իսկ կիրակէ օրերը Բերա Գալաթա-փողոց թիւ 1 իւր տունը Մարթի և Տղայոց հիւանդութիւնները միայն ձրի դարմանել։ 5—16

ՎԻԵԹՈՐ ՀԻՒԿՕ

ԹՇՈՒԱՌՆԵՐ

(Երկրորդ տպագրութիւն)

Հրատարակիչ Նշան Կ. Պէրպէրեան և Ս. Տէօվլէթեան էֆէնտիք ձեռնարկած են Վիքթոր Հիւկոյի ԹՇՈՒԱՌՆԵՐու պատկերազարդ հրատարակութեան։ Թարգմանիչն Գրիգոր էֆ. Զիլինկիրեան՝ գործոյն երկրորդ ապագրութեան առթիւ ամբողջապէս սրբագրած է զայն, այնպէս որ նոր թարգմանութեան մը կերպարանք ստացած է։

ԹՇՈՒԱՌՆԵՐՆ պիտի բաղկանայ 40 տարբ., իւրաքանչիւրն 210-230 երեսէ բաղկացեալ, և 13 մեծամարիր ու գեղեցիկ պատկերներով զարդարուն, որք դար թղթի վրայ տպուած պիտի տրուին։—Տպագրութիւնն պիտի կատարուի բոլորովին նորաձայն տառերով և ընտիր թղթի վրայ։— Հոկտ. 13էն սկսուած է հետզհետէ թերթ առ թերթ հրատարակութեան և մէկ ու կէս ամսէն պիտի ամբողջանայ մէն մի հատորն։ Եթէ հրատարակիչք յուսացածնուն չափ բաժանորդ գտնել կարողանան կը խոստանան ամեն ամիս մէկ մէկ հատոր հրատարակել— Ամբողջ կազմեալ գործոյն բաժանորդագրութեան գինն է ԿԱՆԽԻԿ 120 ՂՐՇ։— Մէն մի կազմեալ հատորի բաժանորդագրութեան գինն է ԿԱՆԽԻԿ 14 ՂՐՇ։—Տան և վեցերեակ բաղկացեալ մէն մի թերթ և զատ պատկերով 50 փարայ։— Գաւառաց համար ամբողջ գործոյն բաժանորդագինն է 145 ՂՐՇ ԿԱՆԽԻԿ, իսկ հատոր առ հատոր առնել ուզողք, պարտին վճարել 17 ՂՐՇ։ Թղթատարութեան ծախքը հրատարակչոյ վրայ լինելով։— Գաւառացի բաժանորդք կրնան սոյն վճարքն ընել՝ մի միայն Օսմանեան Թղթատան նամակադրաւ առաքելով—

Բաժանորդագրութեան համար պէտք է դիմել Բոլորոցան Մանկանց խմբագրատունն, Կ. Պոլիս Էսկի Զապիթէ ճատտէսի թիւ 65։

ԾԱՆՈՒ. — Այն բաժանորդք, որ կ՚ուզեն իրենց օրինակներն հատոր առ հատոր ստանալ, մէն մի հատորի ստացարեալն ուզած օր վերջն պիտի ընդունին նոյն հատորն։ Իսկ թերթ առ թերթ առնալ ուզող բաժանորդք պէտք է ինքեանք Բոլորոցանի խմբագրատունը ներկայանալով իրենց թերթերը առնուն։

Հատորն ամբողջանալէ յետոյ մէկ թերթը 100 փարայ է։

Առաջին երեք տետրակներն՝ հանդերձ Վիքթոր Հիւկոյի կենդանագրով հրատարակուեցան։

ՊԻՏԱՆԻ ԱԶԳ

ՏՕՔԹԷՕՌ ՌՕՊԷՆՍՕՆ

ի դիւրութիւն իւր ամէն կողմէ գնող յաճախորդաց, որոյն է այսու հետեւ գանուիլ ամէն օր ժամը 4էն մինչեւ 7, Նիու-Ե ԻՐ Գ-ՂԱՆ ԵԷՆ-Ճամի, Նամատատան դէմ, թիւ 12։

Տօքթէօռը, բաց է կուրերի, Ասատիքի եւ Ազգաց հիւանդութիւններ, որոց համար ուրիշն համաչա տասած է, կը զբաղի նաեւ մանաւանդ փամիւշիի եւ Միգանցքի հիւանդութեամբ եւ Գասիական սիսով, որոց համար մեծ հմտութիւն ստացած է հիւանդանոցաց մէջ։ Բիլքերականութեան, Ասատիքի լուսցման եւ Շոգիներով կատարուած դարմանաց վերաբերեալ նորագունիներ ի գործ կը դրուին ամենայն ազնուութեամբ։

Երեքշաբթի օրերը ազգատները ՁՐԻ կը դարմանուին։ 15—16

ՀԱՅԱՍՏԱՆԱՅԻՆ

ԱԺԱՆՈՒ ՀԱՎԱՍ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԼՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Փարիզ, 16 Նոյեմբեր

Եբեսփոխանաց ժողովի։— Նախարարապետ Պ. Ֆրիսոն այսօր կարգաց նախարարական յայտարարութիւն մը, որ աւարտի ամիսումը։

Կառավարութիւնը կը հաստատէ եւ մուրքն հաւատարակչռելու հարկը։ այս նպատակաւ, նոր տուրքեր պիտի առնուին։ Կը մերժէ գաղթականաց աշխարհակալութիւնները դադարեցնելու դաղափարն։— Անոնի մէջ պիտի հաստատէ թեւարկութիւն մը, նման ի Թունուզ հաստատուածին։— ի մտաց վարկ պիտի խնդրէ Մատակագարի գործոց համար։

Կը խօսի կղերին մասնակցութեան վրայ երեսփոխանական վերջին ընտրութեանց մէջ,— այլ կը կար